

Dirnad Economi Cymru

Adroddiad chwarterol

Mai 2023

Contents

Crynodeb	3
1. Rhagymadrodd	6
2. Rhagolygon economaidd byd-eang, y DU a rhanbarthol	7
3. Darlun BBaCh yn y DU a Chymru	14
4. Y ddarpariaeth o gyllid i BBaCh a chost cyllid	20
5. Gweithgarwch Banc Datblygu Cymru	25
6. Casgliadau	29
7. Atodiad	30

Max Munday, Annette Roberts, Neil Roche a Wanxiang Cai

Uned Ymchwil Economi Cymru, Ysgol Busnes Caerdydd
mundaymc@cf.ac.uk

I gael rhagor o wybodaeth neu i gyflwyno adborth a chynigion ymchwil, e-bostiwch: DirnadEconomi@bancdatblygu.cymru

Mae'r SYG wedi rhoi cyngor ar gynhyrchu'r adroddiad hwn ond nid yw'n gyfrifol am y safbwyntiau na'r ystadegau a gyflwynwyd ac nid yw wedi dilysu'r cynnwys.

Dirnad Economi Cymru Cyfyngedig, Uned J Pentref Busnes Iâl, Ffordd Ellice, Wrecsam, Cymru, LL13 7YL, 11001584.

Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Wales Plc) yw cwmni daliannol Grŵp sy'n masnachu fel Banc Datblygu Cymru. Mae'r Grŵp yn cynnwys nifer o is-gwmnïau sydd wedi'u cofrestru ag enwau gan gynnwys y blaenlythrennau BDC / DBW. Mae Banc Datblygu Cymru ccc yn gwmni cyllid datblygu sy'n eiddo'n gyfan gwbl i Weinidogion Cymru ac nid yw wedi'i awdurdodi na'i rheoleiddio gan yr Awdurdod Rheoleiddio Darbodus (ARhD) na'r Awdurdod Ymddygiad Ariannol (AYA). Mae gan Fanc Datblygu Cymru (Development Bank of Wales Plc) dri is-gwmni sydd wedi'u hawdurdodi a'u rheoleiddio gan yr AYA. Sylwch nad yw Banc Datblygu Cymru ccc nac unrhyw un o'i is-gwmnïau yn sefydliadau bancio nac yn gweithredu felly. Mae hyn yn golygu na all unrhyw un o endidau'r grŵp dderbyn blaendaliadau gan y cyhoedd. Mae siart strwythur cyfreithiol cyflawn ar gyfer Banc Datblygu Cymru ccc ar gael yn bancdatblygu.cymru

Cyd-destun economaidd

Mae'r Adroddiad chwarterol hwn yn awgrymu **rhywfaint o welliant mewn rhagolygon busnes**.

Mae grwpiau rhagweld mawr yn disgwyl gostyngiad mewn pwysau chwyddiant yn ystod y flwyddyn hon. Adroddodd Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol y DU ym mis Mawrth 2023 fod y rhagolygon economaidd a chyllidol wedi **"gwella rhywfaint"** a dadleuodd fod Cyllideb y DU **"yn gostwng chwyddiant eleni ac, yn fwy arwyddocaol, yn codi cyflogaeth ac allbwn yn gynaliadwy yn y tymor canolig"**.

Roedd rhagolygon yr IMF ym mis Ebrill 2023 yn darogan y bydd CDG y byd yn tyfu 3.0% yn 2024.

Adroddodd y SYG bod y **MPD (Mynegai Prisiau Defnyddwyr)** deuddeg mis yn y DU wedi disgyn o 10.5% ym mis Rhagfyr 2022 i 10.1% ym mis Ionawr 2023, **ond wedi cynyddu wedyn i 10.4% ym mis Chwefror**.

Mae cyfrifon cenedlaethol chwarterol CDG y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn dangos yr amcangyfrifir bod CDG y DU wedi cynyddu 0.1% yn Ch4 yn 2022.

Gostyngodd buddsoddiad busnes y DU yn Ch4 2022 0.2%, wedi'i ddiwygio i lawr o'r amcangyfrif dros dro o dwf o 4.8%, ond roedd 10.8% yn uwch nag yr oedd yn 2021 Ch4. Yn 2022 roedd buddsoddiad busnes Ch4 2.2% yn is na'r lefel yr oedd yn Ch4 2019, y chwarter cyn pandemig Covid-19.

Roedd nifer y swyddi gwag yn y DU yn 1,124,000 yn y cyfnod rhwng Rhagfyr 2022 a Chwefror 2023, gan ostwng 51,000 ers y chwarter blaenorol. Mae Gwybodaeth Talu Wrth Ennill yn dangos cynnydd yn nifer y gweithwyr cyflogres yn y DU ar gyfer Chwefror 2023 i 30.0m, cynnydd o 2.3% ers mis Chwefror 2022. **Yng Nghymru tyfodd nifer y gweithwyr cyflogres o dros 24,000** i ychydig dros 1.3m yn y flwyddyn hyd at Chwefror 2023.

Am y cyfnod o dri mis hyd at Ionawr 2023 amcangyfrifwyd mai cyfradd ddiweithdra'r DU oedd 3.7%. Yn ôl yr Arolwg o'r Llafurlu, cynyddodd cyfradd dileu swyddi'r DU i 3.3 fesul 1,000 o weithwyr yn y cyfnod o dri mis hyd at Ionawr 2023. **Y gyfradd ddiswyddo ar gyfer Cymru am y cyfnod o dri mis hyd at fis Tachwedd 2022, oedd 2.9 fesul 1,000 o weithwyr.**

Gostyngodd cyfrif hawllyr budd-daliadau cysylltiedig â diweithdra yn y DU 0.23m i 1.54m o bobl yn ystod y flwyddyn hyd at Chwefror 2023. Yng Nghymru, hawliodd ychydig dros 63,200 o bobl (3.5%) fudd-daliadau cysylltiedig â diweithdra (o gymharu â ffigur o 3.7% ar gyfer y DU) ym mis Chwefror 2023.

Gwelodd Cymru dwf negyddol chwarter-ar-chwarter mewn CDG o 0.4% yn 2022 Ch2.

Roedd Rhagolygon Economaidd y Byd Ebrill 2023 yr IMF yn rhagweld twf CDG y DU o -0.3% yn 2023.

Cyd-destun BBaCh

Gostyngodd mynegai hyder busnesau bach y FfBB dros y tri chwarter hyd at 2022 Ch 4. Gostyngodd hyder o -35.9 yn 2022 Ch3 i -45.8 yn 2022 Ch4.

Gwelodd Cymru ostyngiad yn hyder BBaCh o -29 yn 2022 Ch3 i -38 yn 2022 Ch4 ond ni welodd y gostyngiadau a welwyd mewn llawer o ranbarthau eraill yn y DU.

Mae ystadegau demograffeg busnes y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn datgelu bod genedigaethau a marwolaethau busnesau yn y DU wedi cynyddu ychydig yn 2022 Ch4. Cynyddodd nifer y genedigaethau busnes o 67,390 i 69,445 a chynyddodd marwolaethau busnes o 79,305 i 82,390.

Lleihaodd niferoedd yr achosion o ansolfedd ymhlith cwmnïau cofrestredig yng Nghymru

a Lloegr o 2,120 i 1,783 yn ystod y flwyddyn hyd at Chwefror 2023. Roedd y rhan fwyaf o'r achosion o ansolfedd wedi'i ysgogi gan ddatodiad gwirfoddol credydwy. Mae'n bosibl bod y cymorth a roddwyd ar waith i helpu cwmnïau bach drwy'r argyfwng Covid-19 wedi gweithio i ohirio rhai o'r achosion o ansolfedd.

Datgelodd Monitor Cyllid BBaCh BVA BDRC ar gyfer 2022Ch4 fod amcangyfrif o **27% o'r holl BBaChau (ac eithrio y rhai a ddechreuodd o'r newydd) wedi nodi twf yn y 12 mis diwethaf. Roedd tua 40% o'r BBaChau a arolygwyd yn disgwyl tyfu yn y flwyddyn nesaf.** Dywedodd 73% o BBaChau eu bod yn cael eu heffeithio gan gostau cynyddol a 41% yn ystyried costau cynyddol fel rhwystr mawr yn y dyfodol.

Datgelodd yr Arolwg o Effeithiau ac Amodau Busnes (BICS) y Swyddfa Ystadegau Gwladol fod amodau busnes yn heriol ond bod arwyddion o welliannau o ran cyfran lai o fusnesau yn adrodd trosiant is, a chyfran is o gwmnïau'n datgelu prisiau uwch am brynu nwyddau a gwasanaethau.

Cyllid BBaChau

Adroddodd Arolwg Ch4 o Amodau Credyd Banc Lloegr 2022 Ch4 nad oedd y cyflenwad cyffredinol o gredyd i fusnesau wedi newid.

Roedd disgwyl i'r cyflenwad credyd i fusnesau ostwng ychydig yn 2023 Ch1.

Roedd disgwyl i'r cyfraddau rhagosodedig ar fenthycia busnes gynyddu ar gyfer busnesau o bob maint yn 2023 Ch1.

Nododd Crynodeb o amodau busnes Asiantau Banc Lloegr (2023 Ch1) fod y **galw am gredyd wedi'i dawelu** oherwydd costau benthycia uwch a'r rhagolygon economaidd ansicr.

Mae cyfradd twf benthyciadau BBaCh wedi aros mewn tiriogaeth negyddol ers mis Medi 2021. Mae cyfraddau llog wedi cynyddu am 16 mis yn olynol.

Dangosodd cronfa ddata FAME ym mis Ebrill 2023 ei bod yn ymddangos bod cyfanswm canran y cwmnïau yn y **categoriâu Gofalus a Risg Credyd Uchel cyfun wedi cynyddu o 55.7% o'r cyfanswm ym mis Ionawr, i amcangyfrif o 56.3%.**

Datgelodd y Monitor Cyllid BBaChau fod cyfran y busnesau a ddefnyddiodd gyllid allanol yn Ch4 2022 yn 36% o gymharu â 43% ar draws pob maint a dosbarth busnes yn 2021. Yn Arolwg Ch4 2022 amcangyfrifwyd y gellid diffinio 48% o BBaChau fel rhai nad ydynt yn fenthyciwr parhaol. Amcangyfrifir bod 85% o BBaChau yn 2022 wedi adrodd bod eu cynlluniau cyllid yn seiliedig ar yr hyn y gallent ei fforddio. Yn y cyfamser, roedd tua 31% o BBaChau yn hapus i fenthycia i dyfu.

Gweithgarwch Banc Datblygu Cymru

Yn 2022/23 Ch3, **gwnaeth Banc Datblygu Cymru gyfanswm o 128 o fuddsoddiadau, yn gysylltiedig â 734 o swyddi a grëwyd ac a ddiogelwyd.** Yn ystod tri chwarter cyntaf 2022/23 mae'r Banc Datblygu wedi gwneud 371 o fuddsoddiadau, sef cyfanswm o tua £86.4m.

Gwelodd y trydydd chwarter ostyngiad yn swm y benthyciadau o £28m i £21.8m ond **cynnydd sydyn yn y buddsoddiad ecwiti o £3.1m i £9.7m.** Cyfanswm y buddsoddiad ecwiti yn ystod tri chwarter cyntaf 2022/23 yw £14.7m tra bod cyfanswm y benthyciadau yn £71.6m.

Derbyniodd y sector adeiladu y lefelau uchaf o fuddsoddiad yn 2022/23 Ch3, sef £12.5m neu ychydig o dan 40% o gyfanswm buddsoddiad Ch3 o £31.5m. Roedd y sector ail fwyaf a gafodd fuddsoddiad yn Ch3 yn y gwasanaethau Proffesiynol a Gwyddonol (£6.4m neu 20% o gyfanswm Ch3 ac yn gysylltiedig â 106 o swyddi newydd a rhai a ddiogelir).

Roedd y nifer uchaf o swyddi newydd a grëwyd o fuddsoddiadau Banc Datblygu a wnaed yn 2022/23 Ch3 ym meysydd ariannol ac yswiriant.

I gloi, datgelodd yr Adroddiad chwarterol hwn amodau heriol sy'n parhau i BBaChau yng Nghymru a gyda phwysau ar gostau yn thema barhaus. Mae gweithgarwch buddsoddi ecwiti'r Banc Datblygu wedi bod yn gryf dros y cyfnod. **Disgwylir i fusnesau gael cysur o'r gostyngiad disgwylidig mewn pwysau chwyddiant yn yr economi drwy gydol y flwyddyn hon, a gobeithio y bydd rhagolygon twf gwell yng Nghymru a'r DU yn 2024 a 2025.**

Mae economi fach agored Cymru yn parhau i gael ei heffeithio gan ddigwyddiadau ehangach y DU a byd-eang, ond gyda'r cyfnod 2022/23 yn datgelu rhywfaint o wydnwch yn yr economi leol, yn enwedig o ran cryfder marchnadoedd llafur, a chynnal allbwn diwydiant. Erys heriau gwirioneddol i ddatblygiad economi Cymru, yn enwedig o **ran gwella cynhyrchiant a chynyddu buddsoddiad busnes mewn ymchwil a datblygu.**

Dyma drydydd Adroddiad chwarterol Dirnad Economi Cymru ar gyfer 2022/23. Mae'r adroddiad yn darparu adolygiad o ddata economaidd sy'n berthnasol i ddatblygiad BBaChau yng Nghymru a chrynodeb o weithgareddau buddsoddi Banc Datblygu Cymru yn ystod trydydd chwarter blwyddyn ariannol 2022/23. Mae'r adroddiad yn cynnwys sylwebaeth ar y cyd-destun economaidd byd-eang a lleol a'r amodau sy'n effeithio ar y cyflenwad a'r galw am gyllid yng Nghymru.

Gwnaeth yr Adroddiad chwarterol a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2023 y pwynt ei fod wedi'i ddatblygu yn ystod cyfnod anodd i economi'r DU. Mae elfennau o'r Adroddiad chwarterol hwn yn awgrymu mwy o optimistiaeth. Yn fyd-eang, mae amodau economaidd yn dal i gael eu heffeithio'n andwyol gan y gwrthdaro yn yr Wcráin a gyda phryderon cynyddol am y berthynas ddirywio rhwng Tsieina ac UDA o ganlyniad i symudiad Taiwan tuag at fwy o annibyniaeth. Yn holl bwysig, fodd bynnag, mae'r rhan fwyaf o'r prif grwpiau rhagolygon cenedlaethol a rhyngwladol yn disgwyl gostyngiad parhaus mewn pwysau chwyddiant yn ystod y flwyddyn hon. Er na fydd hyn yn tynnu oddi wrth ddifrifoldeb yr argyfwng costau byw, mae gobaith y bydd mwy o hyder gan fusnesau hyd at ddiwedd 2023 ac i mewn i 2024.

At hynny, nid yw'n ymddangos bod yr anawsterau a brofwyd gan y sector bancio (h.y. SVB a Credit Suisse) wedi arwain at unrhyw effeithiau marchnad ariannol ar raddfa fwy ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn. Ar gyfer y DU yn benodol, adroddodd y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol ym mis Mawrth 2023 fod y rhagolygon economaidd a chyllidol wedi "gwella rhywfaint" ers eu dadansoddiad blaenorol ym mis Tachwedd 2022 gyda dirywiad "llai dwfn" yn y tymor byr, tra'n dadlau bod Cyllideb y DU "yn gostwng chwyddiant eleni ac, yn fwy arwyddocaol, yn codi cyflogaeth ac allbwn yn gynaliadwy yn y tymor canolig".¹

Mae adrannau 2-4 o'r adroddiad hwn yn darparu cyd-destun macro-economaidd y DU a Chymru y mae BBaChau Cymru yn gweithredu ynddo. Yna mae'r adroddiad yn archwilio ffactorau sy'n ymwneud â'r galw am gyllid BBaCh, a'r cyflenwad a'r gost o'r cyllid hwnnw.

Amcanion yr adrannau hyn yw deall:

- Ffactorau macro-economaidd sy'n llywio'r galw am gyllid BBaChau yng Nghymru.
- Tueddiadau mewn twf BBaCh, busnesau newydd, a rhagolygon goroesi busnesau yng Nghymru.
- Y cyflenwad o gyllid i BBaCh yng Nghymru.
- Swm a mathau o fenthycia/buddsoddiad i BBaChau yng Nghymru.

Mae Adran 5 yn crynhoi gweithgareddau Banc Datblygu Cymru yng nghyd-destun y ffactorau sy'n effeithio ar y galw a'r cyflenwad o gyllid i BBaChau yng Nghymru.

Mae'r adran hon yn archwilio:

- Y defnydd o gronfeydd Banc Datblygu i ariannu BBaChau Cymru, a pha fathau o fentrau a diwydiannau sy'n cael eu cefnogi.
- Dosbarthiad daearyddol buddsoddiad BBaChau o amgylch Cymru.

Mae'r adran olaf yn rhoi rhai casgliadau cyffredinol i'r adroddiad.

Mae'r adroddiad hwn yn seiliedig i raddau helaeth ar ddata sydd ar gael i'r cyhoedd (a adroddir yn gyffredinol mewn blynyddoedd calendr) ynghyd â dadansoddiad arbennig o ddata a ddarparwyd gan Fanc Datblygu Cymru (adroddir yn bennaf mewn blynyddoedd ariannol). Oherwydd gwahaniaethau yn y cyfnodau adrodd, bydd rhywfaint o ddiffyg cyfatebiaeth amserol rhwng data yn yr adroddiad hwn.

¹ Gweler Rhagolwg economaidd a chyllidol - Mawrth 2023 - Y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol (obr.uk)

- Roedd pwysau chwyddiant a'r gwrthdaro yn yr Wcrain yn parhau i fod yn heriau holl bwysig i'r economi fyd-eang yn 2023 Ch1. Roedd ail agor economi Tsieineaidd ar ôl pandemig Covid-19 yn dangos sail ar gyfer optimistaeth, er bod pryderon ynghylch cysylltiadau tlotach rhwng Tseina a Taiwan.
- Mynegwyd pryderon penodol ynghylch y system ariannol fyd-eang, a wynebai cyfraddau llog uchel, yn dilyn cwmp yn dilyn cau banc y GMB, a chymryd Credit Suisse drosodd.
- Mae amcangyfrifon twf CDG diwygiedig y DU yn dangos bod yr economi wedi ehangu 0.1% yn y chwarter hyd at 2022 Ch4.
- Mae amodau marchnad lafur dynn yn parhau, gyda lefelau cymharol uchel o swyddi gweigion er gwaethaf y lefel yn disgyn yn y tri mis hyd at Chwefror 2023. Arhosodd y gyfradd ddiweithdra yng Nghymru yn is na chyfradd y DU gyfan yn y tri mis hyd at Ionawr 2023 (3.5% , o gymharu â 3.7% ar gyfer y DU).

Rhagolygon cymysg ar gyfer yr economi fyd-eang yn 2023

Nododd Rhagolygon Economaidd y Byd yr IMF fod cynnydd yng nghyfraddau llog y banc canolog i dargedu pwysau chwyddiant, ynghyd â'r gwrthdaro yn yr Wcrain, yn parhau i effeithio ar economi'r byd.² Ar nodyn mwy cadarnhaol, nododd adroddiad yr IMF, ar ôl dioddef lledaeniad cyflym yn Covid-19 yn ystod 2022, ail agorodd economi Tseina yn gynnar yn 2023 gan helpu i osod yr amodau ar gyfer adfywiad cyflymach na'r disgwyl yn yr economi.

O ystyried y ffactorau hyn, rhagolwg yr IMF ym mis Ebrill 2023 ar gyfer Cynnyrch Domestig Gros (CDG) y byd oedd i'r twf ostwng o 3.4% yn 2022 i 2.8% yn 2023, sef 0.1 pwynt canran yn uwch ar gyfer 2023 nag a ragwelwyd yn Rhagolwg Economaidd y Byd³ 2022 ym mis Hydref. Rhagolwg yr IMF ym mis Ebrill ar gyfer twf CDG y byd yn 2024 oedd 3.0%. Roedd Adroddiad Interim Rhagolygon Economaidd yr

OECD ym mis Mawrth yn rhagweld twf CDG byd-eang o 2.6% ar gyfer 2023. Yn gyffredinol mae'r rhagolygon hyn yn ddisgwylad cryf (gweler isod) y bydd cyfraddau chwyddiant yn disgyn yn sydyn yn ystod rhan olaf y flwyddyn hon. Un cafeat bach yma yw y gallai prisiau ynni gael eu cynnal ymhellach erbyn penderfyniad rhai o'r prif wledydd cynhyrchu olew yn gynnar ym mis Ebrill i dorri allbwn i tua 1.15m casgen y dydd. Honnir bod y cam hwn yn cefnogi sefydlogrwydd y farchnad.

Datgelodd Rhagolwg Economaidd yr OECD Mawrth 2023 sut roedd llacio prisiau ynni a bwyd byd-eang wedi dechrau effeithio ar economi'r byd gyda llai am chwyddiant yn y penawdau, gan nodi bod y cyntaf yn rhannol adlewyrchu gaeaf cymharol gynnes yn Ewrop, a defnydd ynni isel cysylltiedig⁴. Mae'r OECD yn rhagweld cynnydd blynyddol o 3.9% mewn chwyddiant

² <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2023/04/11/world-economic-outlook-april-2023#:~:text=The%20baseline%20forecast%20is%20for,to%201.3%20y%20cant%20yn%202023>

³ <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2022/10/11/world-economic-outlook-october-2022>

⁴ <https://www.oecd.org/economic-outlook/march-2023/>

prisiau defnyddwyr (MPD) yn UDA yn 2023 (gostyngiad i 2.5% yn 2024), cynnydd o 6.7% yn y DU yn 2023 (gostyngiad i 2.8% yn 2024), a cynnydd o 6.2% yn ardal yr Ewro ar gyfer 2023 (gyda rhagfynegiad o 3.0% ar gyfer 2024).

Adroddodd yr ONS⁵ fod y Mynegai Prisiau Defnyddwyr (MPD) deuddeg mis yn y DU wedi disgyn o 10.5% ym mis Rhagfyr 2022 i 10.1% ym mis Ionawr 2023, ond wedi cynyddu wedyn i 10.4% ym mis Chwefror. Roedd hyn 0.6 pwynt canran yn uwch na'r hyn a ragwelwyd

yn Adroddiad Chwefror Banc Lloegr⁶ ac fe'i priodolwyd i'r ffaith bod chwyddiant prisiau bwyd a nwyddau craidd yn sylweddol gryfach na'r disgwyl. Nododd Crynodeb Polisi Ariannol mis Mawrth fod disgwyl o hyd i chwyddiant MPD yn y DU ostwng yn sylweddol yn Ch2 2023, oherwydd gostyngiadau mewn prisiau ynni cyfanwerthu a newyddion yng Nghyllideb y Gwanwyn y byddai'r Warant Pris Ynni (a adwaenir fel EPG) yn cael ei gadw ar £2,500 ar gyfer tri mis arall o fis Ebrill 2023.

Cythrwl yn y sector bancio yn 2023 Ch1

Ar 10 Mawrth 2023, caewyd Banc Silicon Valley (SVB), cwmni o'r UD sy'n arbenigo mewn benthycia i gwmnïau newydd, gan reoleiddwyr. Roedd adnewwyr SVB wedi dechrau tynnu eu harian allan pan ddaeth yn amlwg bod y banc yn cynnal colledion sylweddol ar warantau a ddelir hyd at aeddfedrwydd (fel bondiau Llywodraeth yr UD), oherwydd cyfraddau llog cynyddol. Dywedwyd bod cyfraddau llog cynyddol hefyd wedi'i gwneud hi'n anoddach i'w gwsmeriaid godi arian naill ai trwy werthu cyfranddaliadau neu godi arian yn breifat, gan arwain at godi ernes gan gleientiaid⁷. Gydag ofnau am ôl-ffeithiau i gangen y DU o SVB, gwelodd cytundeb achub a frocerwyd gan y llywodraeth a Banc Lloegr y DU yn clirio banc HSBC y DU yn prynu SVB UK am £1.

Cododd y profiad gyda SVB a Silvergate (banc arall yn yr UD a gyhoeddodd ddirwyn ei weithrediadau i ben) bryderon ynghylch breuder y system ariannol fyd-eang, gwendid y strwythurau rheoleiddio, a'r posibilrwydd o rediadau pellach ar fanciau eraill wrth i farchnadoedd stoc ostwng yn sydyn.⁸ Cafodd yr ofnau hyn eu dwysáu ymhellach

pan gwmpodd cyfranddaliadau yn ail fenthyciwr mwyaf y Swistir, Credit Suisse, wrth i hyder ddiflannu yn y cwmni a oedd yn gwneud colled. Roedd yr argyfwng olaf hwn yn golygu bod angen cytundeb achub brys i adfer hyder yn y marchnadoedd ariannol, gyda Credit Suisse yn cael ei gymryd drosodd gan UBS⁹, banc cystadleuol o'r Swistir. Gan anelu at atal rhagor o aflonyddwch ariannol, cyhoeddodd chwe banc canolog (gan gynnwys Banc Lloegr, Banc Canolog Ewrop, a Chronfa Ffederal yr Unol Daleithiau) y byddent yn cydlynu camau gweithredu i gadw credyd i lifo.¹⁰ Pryder sy'n gysylltiedig â methiannau fel GMB yw y gallai banciau masnachol dynhau amodau benthycia i gwsmeriaid busnesau bach. Cododd y methiannau bancio hefyd bryderon yn y DU oherwydd effeithiau heintiad posibl ar solfedd busnes. Gofynnodd mwy na 250 o brif weithredwyr cwmnïau technoleg am ymyrraeth gan y llywodraeth. Mae Banc Lloegr wedi ymateb bod system fancio'r DU "wedi'i chyfalafu a'i hariannu'n dda a'i bod yn parhau i fod yn ddiogel ac yn gadarn".¹¹

⁵ <https://www.ons.gov.uk/economy/inflationandpriceindices/bulletins/consumerpriceinflation/latest>

⁶ <https://www.bankofengland.co.uk/monetary-policy-summary-and-minutes/2023/march-2023>

⁷ <https://www.bbc.co.uk/news/business-64937251>

⁸ <https://www.thestreet.com/technology/three-u-s-banks-down-one-more-in-focus-does-it-end-here>

⁹ <https://www.bbc.co.uk/news/business-65007871>

¹⁰ <https://www.bbc.co.uk/news/business-65010255>

¹¹ <https://www.bbc.co.uk/news/business-65007871>

Mae amcangyfrifon twf CDG diwygiedig y DU yn dangos bod yr economi wedi ehangu yn y chwarter hyd at 2022 Ch4

Roedd ffigurau o gyfrifon cenedlaethol chwarterol CDG y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn dangos yr amcangyfrifwyd bod CDG y DU 2022 Ch4 wedi cynyddu 0.1%.¹² Mae'r ffigur hwn wedi'i ddiwygio i fyny o'r amcangyfrif blaenorol o ddim twf ac mae'n dilyn cwmp diwygiedig o 0.1% yn Ch3 2022, a amcangyfrifwyd yn flaenorol fel gostyngiad o 0.2%. Yn ôl sector, diwygiwyd allbwn gwasanaethau yn 2022 Ch4 hyd at gynnydd o 0.1% (o amcangyfrif

dim twf cychwynnol); roedd allbwn cynhyrchu yn wastad (wedi'i adolygu i fyny o ostyngiad cychwynnol o 0.2%); a chododd allbwn ym maes adeiladu 1.3% yn dilyn amcangyfrif cyntaf o dwf o 0.3%. O ystyried y diwygiadau hyn, mae bellach yn dangos bod lefel CDG y DU yn Ch4 2022 0.6% yn is na'r lefel cyn-Covid (2019 Ch4), o'i gymharu â'r amcangyfrif blaenorol bod lefel CDG y DU 0.8% yn is.

Gostyngodd buddsoddiad busnes y DU yn 2022 Ch4

Gostyngodd buddsoddiad busnes y DU yn Ch4 2022 0.2%, fe'i diwygiwyd i lawr o'r amcangyfrif dros dro o dwf o 4.8%, ond roedd 10.8% yn uwch nag yr oedd yn 2021 Ch4.¹³ Roedd yr adolygiad ar i lawr i'w briodoli'n bennaf i

ostyngiad mewn buddsoddiad yn y categori peiriannau eraill. Roedd buddsoddiad busnes yn Ch4 2022 2.2% yn is na'r lefel yr oedd yn Ch4 2019, y chwarter cyn pandemig Covid-19.

Swyddi gweigion yn parhau i ostwng yn y DU

Roedd nifer y swyddi gwag yn y DU yn 1,124,000 yn y cyfnod rhwng Rhagfyr 2022 a Chwefror 2023, gan ostwng 51,000 ers y chwarter blaenorol.¹⁴ Rhwng mis Rhagfyr 2022 a mis Chwefror 2023, roedd cyfanswm y swyddi gwag i lawr 162,000 o'r lefel flwyddyn yn ôl, er eu bod wedi aros 328,000 yn uwch na'u lefelau Ch1 cyn-bandemig 2020.

Mae amcangyfrifon Talu Wrth Ennill Gwybodaeth Amser Real¹⁵ yn dangos cynnydd

yn nifer y gweithwyr cyflogres yn y DU ar gyfer Chwefror 2023 i 30.0m, cynnydd o 684,000 o weithwyr (neu 2.3%) dros y ffigwr ar gyfer Chwefror 2022, a chynnydd o 1,040,000 (neu 3.6%) ers mis Chwefror 2020. Cynyddodd cyflogaeth ar gyflogres 98,000 (0.3%) ym mis Chwefror 2023 o gymharu â lonawr 2023.

Yn y flwyddyn hyd at Chwefror 2023, roedd y cynnydd mwyaf mewn gweithwyr cyflogedig yn y DU ar y gyflogres yn y sector iechyd a gwaith

¹² <https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/quarterlynationalaccounts/octobertodecember2022>

¹³ <https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/businessinvestment/octobertodecemberrevisedresults>

¹⁴ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/jobsandvacanciesinthekuk/march2023>

¹⁵ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/earningsandworkinghours/bulletins/earningsandemploymentfrompayasyouearnrealtimeinformationuk/march2023>

cymdeithasol (cynnydd o 158,000 o weithwyr neu 3.9%) ac ar ei leiaf yn y sector cyfanwerthu a manwerthu (gostyngiad o 31,000 neu 0.7%). Gwelodd y sector cyfanwerthu a manwerthu, a'r categori cartrefi ac alldiriogaethol ostyngiad yn nifer y gweithwyr cyflogedig ar y gyflogres rhwng Chwefror 2022 a Chwefror 2023. Roedd y cynnydd canrannol mewn gweithwyr cyflogres dros y flwyddyn ar ei uchaf yn y celfyddydau, adloniant, a hamdden (7.0% neu 40,000 o weithwyr), a gwybodaeth a thechnoleg (5.4% neu 68,000 o weithwyr).

Yng Nghymru tyfodd nifer y gweithwyr cyflogres o dros 24,000 i ychydig dros 1.3m yn y flwyddyn

hyd at Chwefror 2023.¹⁶ Mae data rhanbarthol y DU ar weithwyr cyflogres fesul sector yn cael ei ddiweddarau'n llai aml, ond dangosodd y data hyd at Ionawr 2023 fod y cynnydd canrannol yn y gyflogres roedd y gweithwyr dros y flwyddyn ar eu huchaf yn y celfyddydau, adloniant, a hamdden (9.1% neu 2,000 o weithwyr), tra bod y sector cyfanwerthu a manwerthu wedi profi gostyngiad o 0.9% (neu 1,600 o weithwyr).¹⁷ Dros y flwyddyn hyd at Ionawr 2023, bu cynnydd o bron i 5,800 (neu 3.3%) o weithwyr cyflogedig yn y sector addysg yng Nghymru, a 5,300 (neu 2.5%) ym maes iechyd a gwaith cymdeithasol.

Diweithdra yn y DU yn gymharol sefydlog yn y cyfnod o dri mis hyd at Ionawr 2023

Ar gyfer y cyfnod o dri mis hyd at Ionawr 2023 amcangyfrifwyd mai cyfradd diweithdra'r DU oedd 3.7%, dim newid ers y cyfnod blaenorol o dri mis, a 0.3 pwynt yn is na'r lefel cyn-Covid yn y tri mis hyd at Chwefror 2020.¹⁸ Roedd y cyfraddau diweithdra rhanbarthol uchaf yn y DU yn y tri mis hyd at Ionawr 2023 yng Ngorllewin Canolbarth Lloegr (4.5%), Llundain (hefyd 4.5%), a Gogledd-ddwyrain Lloegr (4.1%), tra bod y cyfraddau isaf yn Ne Orllewin Lloegr (2.3%), Gogledd Lloegr Iwerddon (2.4%), a'r Alban (3.1%). Yn yr un cyfnod, amcangyfrifwyd bod y gyfradd diweithdra yng Nghymru yn 3.5%, sef gostyngiad o 0.1 pwynt ers y tri mis blaenorol.

Cynyddodd cyfradd diswyddiadau'r DU ar gyfer y cyfnod o dri mis hyd at Ionawr 2023 o gymharu â'r cyfnod blaenorol o dri mis.¹⁹ Yn ôl yr Arolwg o'r Llafurlu, cynyddodd cyfradd dileu swyddi'r DU i 3.3 fesul 1,000 o weithwyr yn y cyfnod o dri mis hyd at Ionawr 2023, gan gynyddu o 3.1 fesul 1,000 o weithwyr yn y cyfnod o dri mis

hyd at ddiwedd mis Hydref 2022. Cyfradd dileu swyddi'r DU gwelwyd uchafbwynt o 14.4 fesul 1,000 o weithwyr yn y tri mis hyd at Dachwedd 2020, ac isafbwynt hanesyddol o 1.8 fesul 1,000 o weithwyr yn y cyfnod o dri mis hyd at fis Mai 2022.

Y gyfradd ddiswyddo ddiweddaraf sydd ar gael ar gyfer Cymru ar adeg ysgrifennu hwn, ar gyfer y cyfnod o dri mis hyd at fis Tachwedd 2022, oedd 2.9 fesul 1,000 o weithwyr.²⁰ Roedd hyn yr un fath â'r ffigur diweddaraf a ryddhawyd yn flaenorol ar gyfer y tri mis hyd at ddiwedd mis Hydref 2022. Mae amcangyfrifon eraill ar gyfer Cymru ers hynny wedi'u hatal ar sail datgelu gan y SYG. Roedd y gyfradd ddiswyddo yng Nghymru yn y cyfnod o dri mis hyd at fis Tachwedd 2022 yn is na'r Alban (3.1 fesul 1,000 o weithwyr), a Lloegr (3.5 fesul 1,000 o weithwyr), ond yn uwch na Gogledd Iwerddon (2.0 fesul 1,000 o weithwyr). Dylid trin y data hwn yn ofalus gan nad yw wedi'i addasu'n dymhorol ac mae'n seiliedig ar samplau bach.

¹⁶ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/earningsandworkinghours/datasets/realtimeinformationstatisticsreferencetableseasonallyadjusted>

¹⁷ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/earningsandworkinghours/datasets/realtimeinformationstatisticsreferencetableseasonallyadjusted/current>

¹⁸ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/regionallabourmarket/latest>

¹⁹ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peoplenotinwork/redundancies/datasets/redundanciesbyindustryagesexandremploymentratesred02>

²⁰ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peoplenotinwork/redundancies/datasets/redundanciesbyindustryagesexandremploymentratesred02>

Nifer yr hawlwr budd-dal diweithdra yn gostwng

Gostyngodd nifer y bobl sy'n hawlio budd-daliadau sy'n gysylltiedig â diweithdra yn y DU 0.23m i 1.54m o bobl yn ystod y flwyddyn hyd at Chwefror 2023.²¹ Yng Nghymru, hawliodd ychydig dros 63,200 o bobl fudd-daliadau cysylltiedig â diweithdra (sy'n hafal i 3.3% o'r boblogaeth oedran gweithio, o gymharu â ffigur o 3.7% ar gyfer y DU) ym mis Chwefror 2023. Yn ôl y data ar gyfer Chwefror 2023, yr ardaloedd awdurdodau unedol Cymreig â'r gyfran uchaf o'r boblogaeth oedran gweithio yn hawlio budd-daliadau

cysylltiedig â diweithdra oedd Casnewydd (4.4%), Blaenau Gwent (4.3%), Caerdydd (3.8%), Merthyr Tudful (3.7%), Abertawe (3.7%), a Sir Ddinbych (hefyd 3.7%), a'r rhai â'r cyfrannau isaf oedd Powys (2.3%), Sir Fynwy (2.4%), Sir Gaerfyrddin (2.8%), a Cheredigion (2.8% hefyd). Roedd cyfran y boblogaeth o oedran gweithio a oedd yn hawlio budd-daliadau cysylltiedig â diweithdra ym mis Chwefror 2023 wedi gostwng ym mhob un o ardaloedd awdurdodau lleol Cymru o gymharu â mis Chwefror 2022.

Anweithgarwch economaidd yn parhau i ostwng yn y DU

Bu gostyngiad o 0.2 pwynt canran yng nghyfradd anweithgarwch y DU i 21.3% yn y chwarter rhwng mis Tachwedd 2022 a mis Ionawr 2023. Nododd Trosolwg o'r Farchnad Lafur ONS, y DU: Mawrth 2023²², fod y gyfradd anweithgarwch economaidd yn dal i fod yn uwch na'r lefelau cyn-bandemig. Pobl 16 i 24

oed oedd yn bennaf gyfrifol am y gostyngiad mewn anweithgarwch economaidd yn y cyfnod diweddaraf o dri mis. Gostyngodd cyfradd anweithgarwch economaidd Cymru 0.1 pwynt canran ar y chwarter i 24.9% rhwng Tachwedd 2022 ac Ionawr 2023.²³

Twf negyddol mewn CDG yng Nghymru yn 2022 Ch2

Mae'r amcangyfrifon CDG chwarterol yn dangos bod Cymru a Gogledd Iwerddon wedi profi twf negyddol chwarter ar chwarter mewn cynnyrch mewnwladol crynswth (CDG) o 0.4% a 0.3% yn y drefn honno yn 2022 Ch2.²⁴ Gwelodd Lloegr a'r Alban 'twf' CDG chwarterol gwastad

o 0%. Dylid bod yn ofalus wrth ystyried yr amcangyfrifon hyn gan y gall data rhanbarthol fod yn gyfnewidiol, ac mae'r data hyn yn dal yn y cyfnod datblygu ac wedi'u dynodi'n Ystadegau Arbrofol gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol.

²¹ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/unemployment/datasets/claimantcountbyunitaryandlocalauthorityexperimental>

²² <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/uklabourmarket/march2023>

²³ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/regionallabourmarket/latest>

²⁴ <https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpukregionsandcountries/apriltajune2022>

Cynyddodd gwerth allforion o Gymru yn y flwyddyn hyd at 2022 Ch4

Mae'r ONS yn nodi y dylid bod yn ofalus hefyd wrth ddehongli data ar fasnach. Mae data fel arfer yn cael eu cyhoeddi mewn prisiau cyfredol neu nominal sy'n golygu nad ydynt wedi'u haddasu i ddileu effeithiau chwyddiant. Ar gyfer y cyfnod hyd at 2022 Ch4 mae'r data masnach mewn nwyddau ar gyfer rhanbarthau'r DU yn dangos y bu cynnydd yng ngwerth allforion ar gyfer holl wledydd y DU yn 2022 o gymharu â 2021. Yng Nghymru cynyddodd gwerth allforion 34.9%²⁵ i £20.5 biliwn dros y flwyddyn hyd at Ragfyr 2022 (o gymharu â chynnydd o 23.5% yn yr Alban, 18.1% yn Lloegr, a 15.3% yng Ngogledd Iwerddon).

Bu twf cymharol uchel yng ngwerth allforion Cymru mewn sawl sector dros y flwyddyn hyd at fis Rhagfyr 2022²⁶. Cynyddodd cyfanswm allforion Tanwydd Mwynol o £2.1bn yn 2021 i

£4.6bn yn 2022, cynnydd o 117%. Cynyddodd allforion Peiriannau a Thrafnidiaeth o £6.4bn yn 2021 i £7.5bn yn 2022, sef twf o 19%. Roedd cynnydd nodedig eraill yn yr allforion o Nwyddau a Gynhyrchwyd o Gymru (gan godi o £2.4bn yn 2021 i £3.0bn yn 2022), a Chemegau (i fyny o £2.4bn yn 2021 i £2.9bn yn 2022). Wrth gymharu cyfanswm nifer y busnesau allforio yn 2022 â 2021, gostyngodd nifer y busnesau a oedd yn allforio ar gyfer Cymru ond cynyddodd yn Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon²⁷.

Tyfodd gwerth mewnfurion hefyd yn holl wledydd y DU yn 2022 o gymharu â 2021. Yng Nghymru cynyddodd gwerth mewnfurion 49.3% i £24.1 biliwn dros y cyfnod hwn (o gymharu â chynnydd o 46.8% yn yr Alban, 32.0% yn Lloegr, a 21.4% yn Ngogledd Iwerddon).

Rhagolygon economi'r DU

Roedd cyhoeddiad mis Mawrth 2023 o'r Rhagolygon Trysorlys EM ar gyfer Economi'r DU²⁸ yn cynnwys cymhariaeth o ragolygon annibynnol a dderbyniwyd rhwng 1af a 9fed o Fawrth 2023. Y rhagolwg cyfartalog ar gyfer twf CDG y DU yn 2023 oedd -0.5%, uwchraddiad o'r -0.7% a ragwelwyd. yng nghyhoeddiad Chwefror 2023. Mae'r rhagolwg cyfartalog ar gyfer twf CDG ar gyfer 2024 wedi'i israddio ychydig o'i gymharu â rhagolygon a wnaed yn y mis blaenorol, o 0.9% yn rhagolwg mis Chwefror i 0.8% yn rhagolwg mis Mawrth.

Mae Rhagolwg Economaidd y Byd²⁹ Ebrill 2023 yr IMF yn rhagweld twf CDG y DU o -0.3% yn 2023, adolygiad ar i fyny o 0.3 pwynt canran o gyhoeddiad Ionawr 2023. Mae'r IMF yn rhagweld twf CDG y DU o 1.0% ar gyfer 2024.

Ym mis Chwefror 2023 amcanestyniad Banc Lloegr ar gyfer twf pedwar chwarter CDG y DU³⁰ oedd -0.3% ar gyfer Ch1 2023, sef uwchraddiad o'r rhagolwg -0.6% ym mis Tachwedd 2022. Mae prisiau ynni'n parhau'n uchel, a nodwyd trywydd cyfraddau llog y farchnad fel hyn. Effeithiau ar

²⁵ <https://www.uktradeinfo.com/trade-data/regional/2022/uk-regional-trade-in-goods-statistics-fourth-quarter-2022/>

²⁶ Tablau data cysylltiedig i: <https://www.uktradeinfo.com/trade-data/regional/2022/uk-regional-trade-in-goods-statistics-fourth-quarter-2022/#datasets>

²⁷ Gweler troednodyn 26

²⁸ <https://www.gov.uk/government/statistics/forecasts-for-the-uk-economy-march-2023>

²⁹ <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2023/04/11/world-economic-outlook-april-2023#:~:text=The%20baseline%20forecast%20is%20for,to%201.3%20percent%20in%202023.>

³⁰ <https://www.bankofengland.co.uk/monetary-policy-report/2023/february-2023>

wariant. Rhagamcanodd Banc Lloegr y byddai twf CDG pedwar chwarter yn disgyn i -0.7% ar gyfer Ch1 2024, ond yn codi i 0.2% yn 2025 Ch1.

Yn eu Rhagolwg Economaidd Gaeaf y DU³¹ a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2023, nododd y Sefydliad Cenedlaethol dros Ymchwil Economaidd a Chymdeithasol (NIESR) fod y DU yn debygol o osgoi dirwasgiad technegol (hy dau chwarter yn olynol o gyfngiadau yn ei CDG gwirioneddol) yn 2023 ond, gyda Twf CDG yn debygol o aros yn agos at sero am y

flwyddyn, byddai'n teimlo fel dirwasgiad i lawer. Roedd Rhagolwg Economaidd Gaeaf NIESR yn nodi bod rhagolygon economaidd hirdymor Cymru yn debygol o gael eu llesteirio gan grynodiad cymharol uchel o gwmnïau yr effeithir arnynt gan drefniadau masnachu newydd o dan Brexit – megis y rheini yn y sectorau amaethyddol a diwydiannol. At hynny, er bod rhagamcanion ar gyfer 2024 Ch4 yn nodi y bydd cynhyrchiant Cymru yn tyfu, ni ragwelir y bydd yn cau'r bwlch presennol i gyfartaledd y DU.

---

³¹ <https://www.niesr.ac.uk/publications/recession-avoided-prospects-remain-bleak?type=uk-economic-outlook>

- Mae Mynegai Hyder Busnesau Bach FfBB yn agos i'w lefel yn ystod ail gyfyngiadau symud Covid-19.
- Gwelodd Cymru'r hyder busnesau bach ail uchaf ymhlith rhanbarthau'r DU.
- Mae nifer y marwolaethau busnes wedi bod yn uwch na genedigaethau busnes yng Nghymru ers dau chwarter.

Mae hyder busnesau bach wedi gostwng dros dri chwarter

Gostyngodd mynegai hyder busnesau bach yr FfBB³² dros y tri chwarter hyd at 2022 Ch4. Gostyngodd hyder o -35.9 yn 2022 Ch3 i -45.8 yn 2022 Ch4. Roedd yr olaf hwn yn agos at y lefel hyder a oedd yn bodoli yn 2020 Ch4 ar adeg yr ail gloi cenedlaethol. Mae'r mynegai hyder busnesau bach wedi aros yn negyddol ar draws holl ranbarthau'r DU am dri chwarter yn olynol. Mae penderfynyddion allweddol hyder gwael yn cynnwys cyfraddau llog cynyddol, costau ynni uchel, ac arafu galw defnyddwyr.

Gwelodd pob diwydiant mawr hyder busnes yn gostwng yn 2022 Ch4 ond gydag eithriadau nodedig ym maes gweithgynhyrchu ac adeiladu (er eu bod yn dal i fod mewn tiriogaeth negyddol). Cyfanwerthu a manwerthu welodd yr hyder gwannaf yn 2022 Ch4, sef -83.3. Mae'r sector hwn wedi cael ei daro'n galed gan yr argyfwng costau byw a lefelau is o hyder defnyddwyr. Gwelwyd y gostyngiad mwyaf mewn gwybodaeth a chyfathrebu, a ostyngodd o 12.2 i -25.2 yn y chwarter.

Roedd balans net y busnesau bach a nododd referniw uwch dros 2022 Ch4 yn -10.1%, sy'n awgrymu bod mwy o fusnesau wedi gweld gostyngiad mewn referniw na chynnydd. Mae'r elfen hon o'r mynegai wedi aros yn negyddol am dri chwarter yn olynol. Y sector masnach cyfanwerthu a manwerthu hefyd a welodd y ffigur gwaethaf o ran cydbwysedd net, gyda darlleniad o -30.3%. Dangosodd busnesau bach besimistiaeth ar gyfer y dyfodol gyda 44% yn disgwyl i'w gwerthiant ostwng yn chwarter cyntaf 2023 a dim ond 29% yn disgwyl gweld cynnydd.

Balans net y busnesau bach a nododd gynnydd mewn costau gweithredu oedd 86.1% yn Ch4 2022, sy'n uwch nag erioed. Roedd mwy na 60% o fusnesau bach yn priodoli costau cynyddol i gostau ynni. Ymhellach, cynyddodd cyfran y cwmnïau bach a nododd renti fel ffynhonnell costau cynyddol i 20.5%.

³² "Mae'r Mynegai Busnesau Bach yn fynegai pwysol o'r ymatebion i'r cwestiwn: 'O ystyried perfformiad cyffredinol eich busnes, ac anwybyddu unrhyw amrywiadau tymhorol arferol yr adeg hon o'r flwyddyn, sut ydych chi'n gweld rhagolygon busnes dros y tri mis nesaf, a gymharu â y tri mis blaenorol?' Mae cyfran y cwmnïau sy'n nodi 'llawer gwell' yn cael y pwysiad +2, ychydig gwell +1, tua'r un fath 0, ychydig yn waeth -1, a llawer gwaeth -2; mae'r Mynegai Busnesau Bach yn deillio o gyfanswm y ffactorau hyn." (FfBB, 2020).

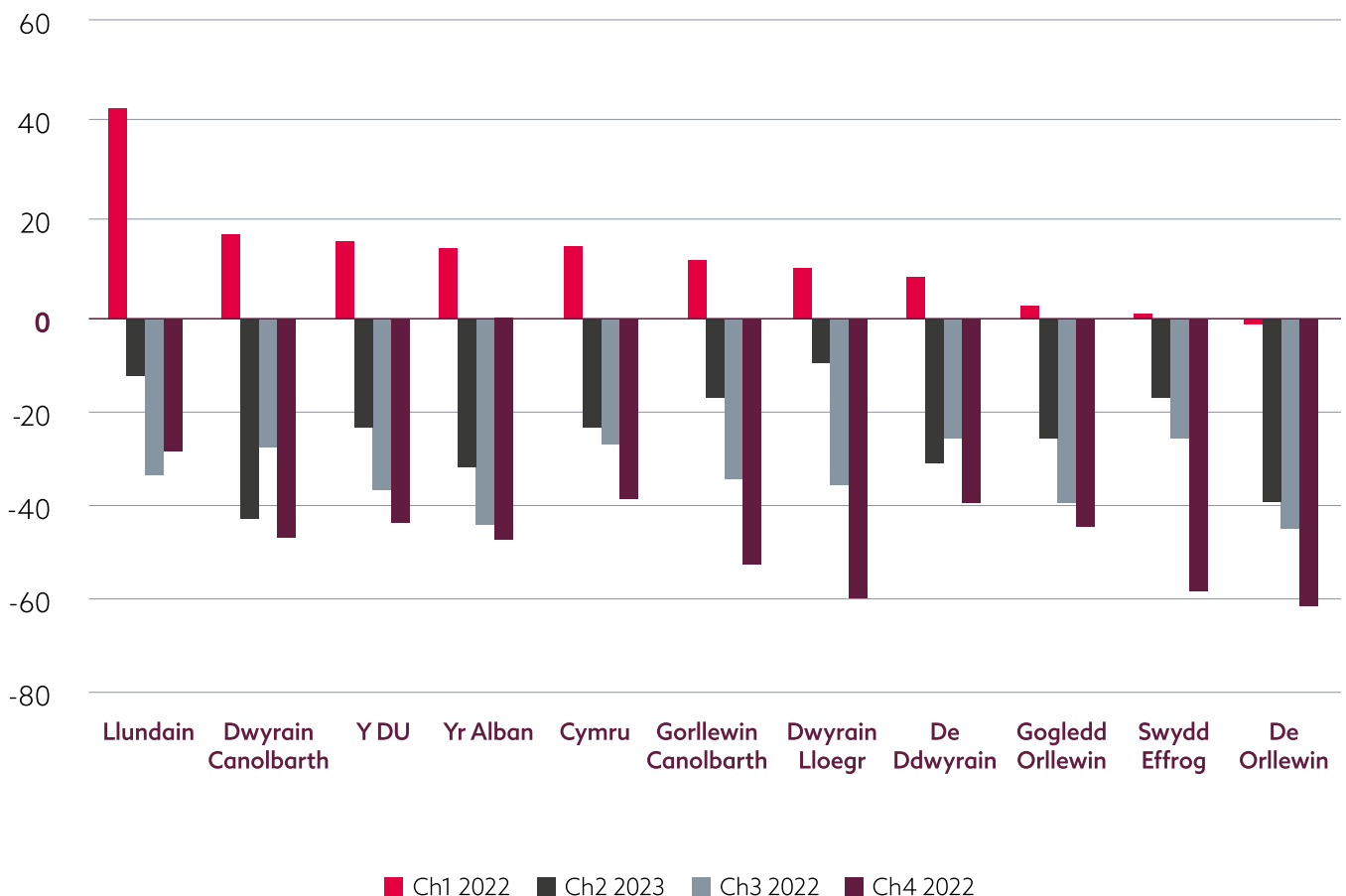
Dosbarthwyd hyder BBaChau Cymru yn ail yn 2022 Ch4

Mae Ffigur 1 yn datgelu'r gostyngiad mewn hyder busnes ar draws rhanbarthau'r DU yn 2022. Gwelodd y rhan fwyaf o ranbarthau gwmp mawr mewn hyder yn chwarter olaf y llynedd ac eithrio Llundain. Gwelodd hyder busnesau yn Llundain gynnydd bach o -33 i -29

yn y chwarter olaf. Gwelodd Cymru ostyngiad mewn hyder busnes o -29 yn 2022 Ch3 i -38 yn Ch4 2022 ond ni welodd y gostyngiadau a welwyd mewn llawer o ranbarthau eraill y DU. Gwelodd y De Orllewin y lefelau hyder gwaethaf yn chwarter olaf 2022, sef -62.

Ffigur 1.

Mynegai Busnesau Bach, rhanbarthau'r DU, 2022Ch1-2022Ch4

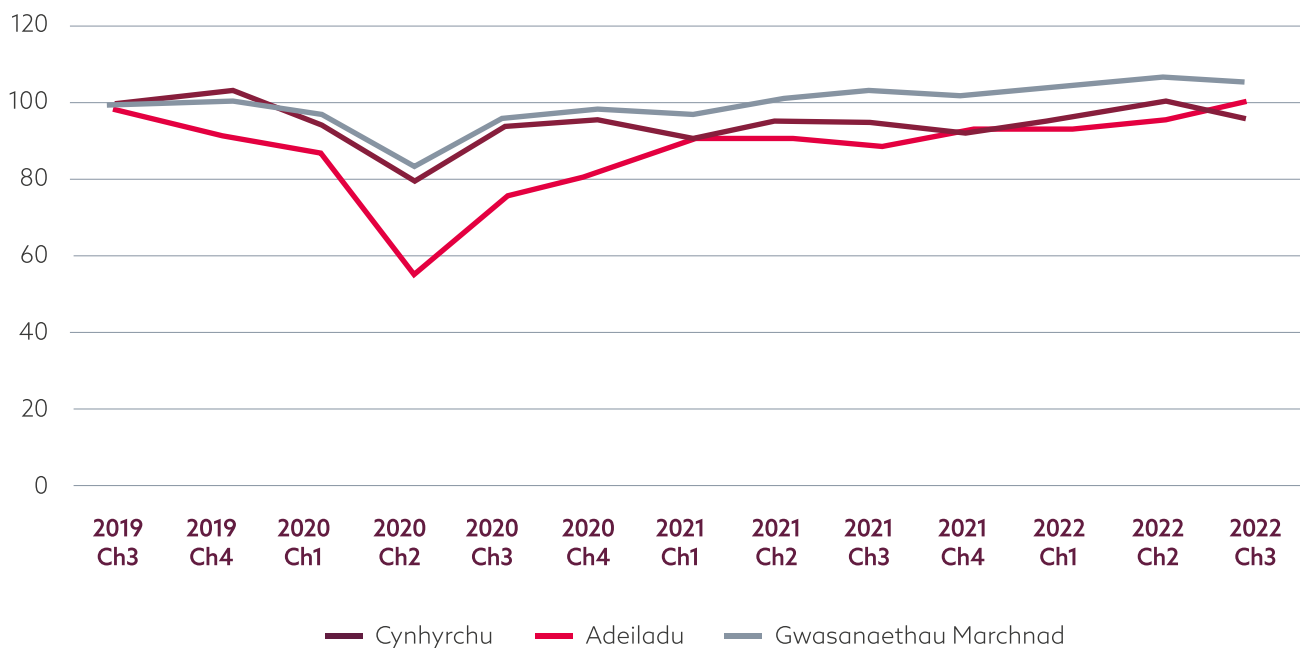

Ffynhonnell: [Mynegai Llais Busnesau Bach y FfBB 2022 C4](#)

Mae Ffigur 2 yn dangos y duedd ym mynegeion cynnyrch cynhyrchu, adeiladu, a gwasanaeth marchnad Cymru o 2019 Ch3 i 2022 Ch3. Mae'r allbwn cyfan wedi gwella o'r gostyngiadau sydyn yn 2020 Ch2. Elfen bwysig o'r mynegai cynhyrchu yw gweithgynhyrchu, a gostyngodd allbwn mewn gweithgynhyrchu 6% rhwng 2022 Ch2-Ch3, ac mae hyn yn adlewyrchu'r gostyngiadau yn sectorau allweddol Cymru megis cemegau, metelau sylfaenol a chyfrifiaduron a chynhyrchion electronig. Mae

mynegai adeiladu Cymru wedi cynyddu'n raddol trwy 2022 ac mae'n agos iawn at lefelau cyn-Covid 2019. Mae cyfres o brosiectau adeiladu tai a seilwaith mawr ar y gweill yng Nghymru a helpodd i gynnal allbwn y sector drwy 2022. Fodd bynnag, mae'r rhagolygon ar gyfer adeiladu yng Nghymru yn 2023 wedi'u difrodi gan benderfyniad Llywodraeth Cymru i ganslo cyfres o brosiectau adeiladu ffyrdd mawr, er bod rhywfaint o obaith o buddsoddiad newydd mewn opsiynau trafnidiaeth mwy cynaliadwy.

Ffigur 2.
Mynegeion allbwn Cymru: tuedd 2019Ch2 - 2022Ch3 (2019=100)

Ffynhonnell: Stats Cymru, [Mynegeion Cynhyrchu ac Adeiladu Cymru \(2019=100\) fesul adran a blwyddyn](#) a [Mynegai Gwasanaethau Marchnad \(2019=100\) fesul blwyddyn ac ardal](#)

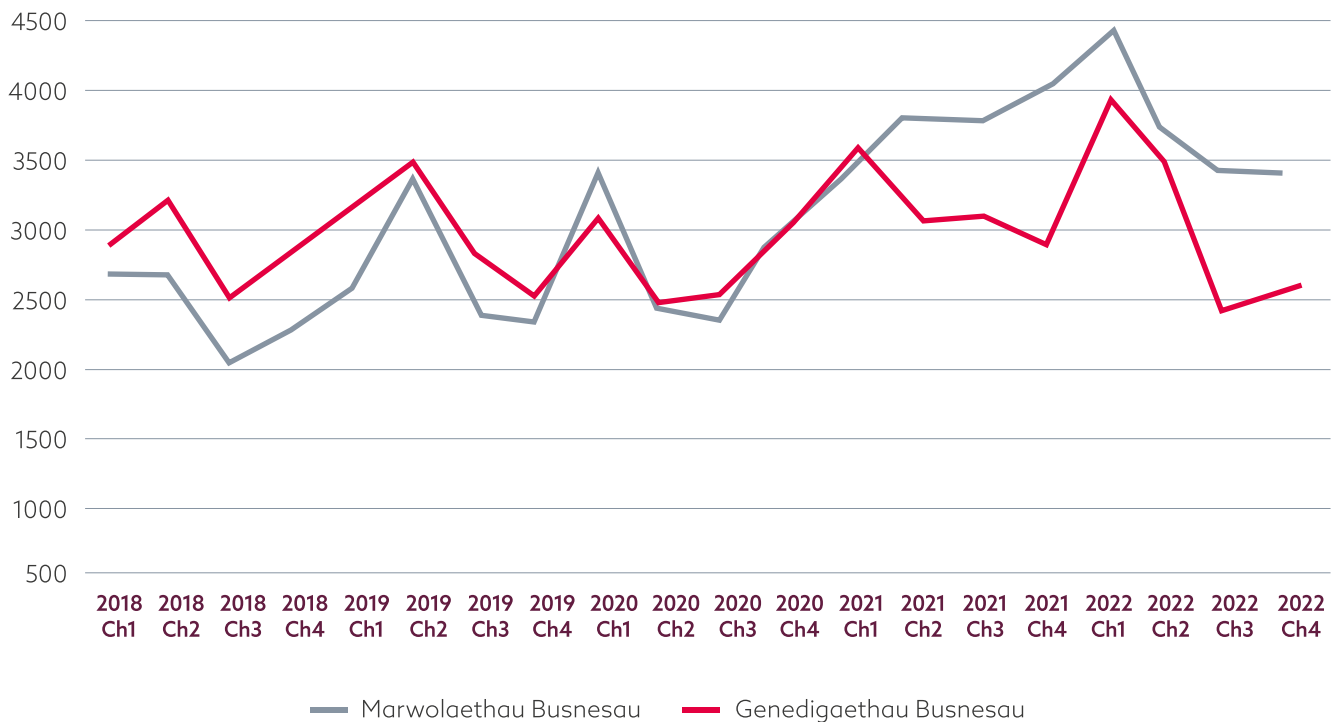

Mae ystadegau demograffeg busnes y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn datgelu bod genedigaethau a marwolaethau busnesau yn y DU wedi cynyddu ychydig yn 2022 Ch4.³³ Cynyddodd nifer y genedigaethau busnes o 67,390 i 69,445 a chynyddodd marwolaethau busnes o 79,305 i 82,390. Mae Ffigur 3 yn dangos yr amrywiad chwarterol mewn genedigaethau

a marwolaethau busnesau yng Nghymru o 2017 i 2022. Yn ystod 2022 Ch4 roedd 2,580 o enedigaethau a 2,910 o farwolaethau. Mae hyn yn golygu y bu dau chwarter yn olynol lle mae marwolaethau busnes yn uwch na genedigaethau busnes yng Nghymru. Mae nifer y genedigaethau a marwolaethau wedi gostwng mwy na 10% o gymharu â 2021 Ch4.

Ffigur 3.

Genedigaethau a marwolaethau busnes chwarterol yng Nghymru 2018Ch1-2022Ch4

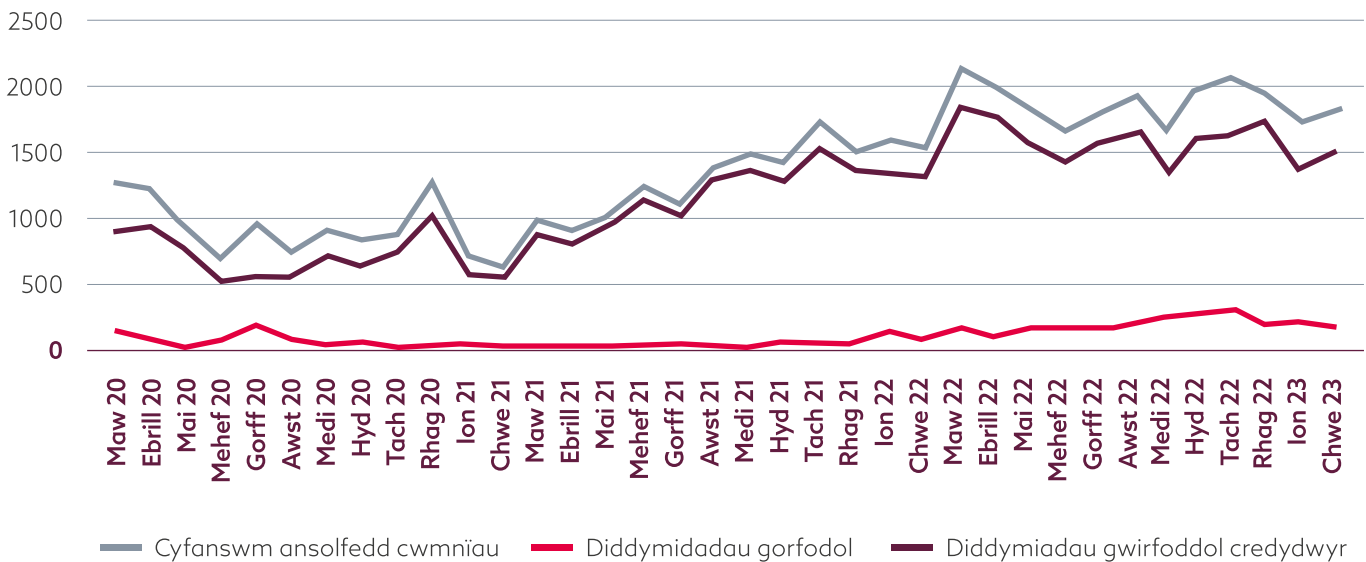
Ffynhonnell: [Demograffeg busnes SYG , ystadegau arbrofol chwarterol, DU](#)

³³ <https://www.ons.gov.uk/businessindustryandtrade/business/activitysizeandlocation/datasets/businessdemographyquarterlyexperimentalstatisticsuk>

Mae Ffigur 4 yn datgelu tueddiadau diweddar ansolfedd cwmnïau cofrestredig yng Nghymru a Lloegr.³⁴ Gostyngodd nifer yr achosion o ansolfedd ar ôl y cynnydd sydyn ym mis Mawrth 2022. Gostyngodd cyfanswm yr achosion o ansolfedd o 2,120 i 1,783 yn ystod y flwyddyn hyd at Chwefror 2023. Roedd mwyafrif yr achosion o ansolfedd wedi'i ysgogi gan ddatodiad gwirfoddol credydwy, a dim ond 158 o achosion

o ansolfedd oedd yn ddatodiad gorfodol ym mis Chwefror 2023. Roedd rhywfaint o ddisgwyliad y byddai ansolfedd yn cynyddu yn ystod chwarter cyntaf eleni oherwydd bod cyfraddau llog uwch a'r argyfwng costau byw yn rhoi pwysau ar gronfeydd dyledwyr.³⁵ Mae'n debygol hefyd y gallai'r cymorth a roddwyd ar waith i helpu cwmnïau bach drwy'r argyfwng Covid-19 fod wedi gweithio i ohirio rhai achosion o ansolfedd.

Ffigur 4.
Ansolfedd cwmnïau cofrestredig misol yng Nghymru a Lloegr

Ffynhonnell: [Ystadegau Ansolfedd Misol SYG](#)

³⁴ <https://www.gov.uk/government/collections/monthly-insolvency-statistics>

³⁵ Gweler <https://www.icaw.com/insights/viewpoints-on-the-news/2023/feb-2023/uk-company-insolvencies-rise-to-13year-high>

Tueddiadau yn nyfarniadau llys sirol

Mae dyfarniadau llys sirol (CCJ) ar gyfer dyledion yn un rhagfynegydd disgwylidig ar gyfer ansolfedd. Mae person sy'n cael dyfarniad 'CCJ' y neu herbyn am ddyled yn golygu bod rhywun wedi cymryd camau yn y llys ac yna mae'r llys wedi penderfynu'n ffurfiol bod yr arian

yn ddyledus gan y person. Gwnaed 214,000 o ddyfarniadau yn Ch4 2022 yn y DU, ac roedd 195,000 (91%) ohonynt yn ddyfarniadau diofyn. Mae'r ffigur hwn wedi bod yn sefydlog dros y 4 chwarter diwethaf, sy'n dangos y gallai ansolfedd yn y dyfodol aros yn agos at y lefelau presennol.

Tueddiadau o Fonitor Cyllid BBaChau

Datgelodd Monitor Cyllid BBaCh BVA BDRC ar gyfer 2022 Ch4 fod amcangyfrif o 27% o'r holl BBaChau (ac eithrio cychwyniadau) wedi nodi twf yn y 12 mis diwethaf.³⁷ Roedd hyn yn amrywio o 25% mewn achosion lle roedd gan fusnesau 0 neu 50-249 o weithwyr i 32% mewn achosion lle roedd gan fusnesau 1-9 o weithwyr a 42% gyda 10-49 o weithwyr. Roedd cyfran y BBaChau a nododd dwf yn uwch na'r hyn a welwyd yn 2021, ond yn dal i fod yn is na'r lefelau cyn-bandemig pan oedd yn nodweddiadol 40% o BBaChau yn nodi twf o flwyddyn i flwyddyn. Roedd tua 40% o'r BBaChau a arolygwyd yn disgwyl tyfu yn y flwyddyn nesaf. Datgelodd hyn rywfaint o welliant yn y rhagolygon. Er enghraifft, yn 2022 Ch2 dim ond 24% o BBaChau a arolygodd y twf disgwylidig yn y flwyddyn ganlynol. Cynyddodd y disgwyliadau o ran twf yn y dyfodol yn Ch4 2022 i 64% ar gyfer BBaChau cwbl ryngwladol ac i 71% ar gyfer busnesau newydd.

Parhaodd costau cynyddol i ddylanwadu'n gryf ar weithrediadau BBaCh: dywedodd

73% o BBaChau eu bod yn cael eu heffeithio gan gostau cynyddol a gyda 41% yn ystyried costau cynyddol fel rhwystr mawr yn y dyfodol. Cynyddodd canran y busnesau bach a chanolig a oedd yn pryderu am yr hinsawdd economaidd o 21% yn 2021 i 35% yn 2022 Ch4. Yn y cyfamser, dywedodd 27% o BBaChau fod ansicrwydd gwleidyddol a pholisi'r llywodraeth yn rhwystr yn 2022 Ch4.

Datgelodd yr Arolwg o Effeithiau ac Amodau Busnes (BICS) SYG ar gyfer y cyfnod 3 Ebrill i 16 Ebrill 2023 (Ton 80)³⁸ fod amodau busnes yn heriol ond bod arwyddion o welliannau o ran cyfran lai o fusnesau yn nodi trosiant is, a cyfran is o gwmnïau yn datgelu prisiau uwch am brynu nwyddau a gwasanaethau. Dywedodd tua 19% o fusnesau fod trosiant cynyddol, a gyda hyn i fyny o'r 16% o gwmnïau a nododd eu bod wedi cynyddu eu trosiant ym mis Chwefror 2023. Dywedodd amcangyfrif o 16% o fusnesau fod pris eu nwyddau neu wasanaethau wedi cynyddu ym mis Ebrill 2023.

³⁶ <https://www.gov.uk/government/statistics/civil-justice-statistics-quarterly-october-to-december-2022/civil-justice-statistics-quarterly-october-to-december-2022#judgments>

³⁷ https://www.bva-bdrc.com/wp-content/uploads/2023/03/BVABDRC_SME_FM_Q4_2022.pdf

³⁸ [Mewnwelediadau busnes o'r effaith ar economi'r DU - Y Swyddfa Ystadegau Gwladol \(ons.gov.uk\)](https://www.gov.uk/government/statistics/mewnwelediadau-busnes-o-r-effaith-ar-economi-r-DU-Y-Swyddfa-Ystadegau-Gwladol)

- Mae Monitor Cyllid BBaChau yn datgelu gostyngiadau disgwylid yn y cyflenwad o gyllid allanol.
- Disgwylir i gyfraddau rhagosodedig ar fenthyciadau'r DU dyfu ar gyfer busnesau o bob maint.
- Roedd buddsoddiadau ariannol cyhoeddedig yn y DU yn gostwng yn ôl data.

Y cyflenwad a'r galw am gredyd ar gyfer BBaChau yn 2022 Ch4

Adroddodd Arolwg Ch4 o Amodau Credyd³⁹ Banc Lloegr 2022 amodau credyd a adroddwyd ar gyfer y tri mis hyd at ddiwedd Tachwedd 2022 (Ch4), a gyda'r rhain o'u cymharu â'r cyfnod rhwng Mehefin ac Awst (Ch3). At hynny, nododd yr arolwg y newidiadau disgwylid yn y cyflenwad a'r galw am gredyd yn 2023 Ch1. Dywedodd benthycwyr nad oedd y cyflenwad cyffredinol o gredyd i fusnesau wedi newid. Fodd bynnag, gostyngodd y cyflenwad i fusnesau canolig eu maint yn 2022 Ch4. Roedd disgwyl hefyd i'r cyflenwad credyd i fusnesau ostwng ychydig yn 2023 Ch1. Datgelodd yr arolwg hefyd fod y galw am fenthycia corfforaethol gan gwmnïau bach a chanolig wedi gostwng yn 2022 Ch4. Roedd disgwyl i'r galw am fenthycia corfforaethol yn Ch1 2023 fod heb newid ar gyfer busnesau bach, ond roedd disgwyl iddo leihau ar gyfer busnesau canolig eu maint.

Cynyddodd y cyfraddau rhagosodedig ar fenthycia busnes ar gyfer busnesau bach, cynyddodd ychydig ar gyfer busnesau canolig eu maint, ac roedd yn sefydlog ar gyfer cwmnïau mawr yn 2022 Ch4. Roedd disgwyl i'r cyfraddau rhagosodedig gynyddu ar gyfer busnesau o bob maint yn 2023 Ch1.

Mynegodd y crynodeb o amodau busnes Asiantau Banc Lloegr (2023 Ch1)⁴⁰ fod y galw am gredyd wedi'i dawelu oherwydd costau benthycia uwch a'r rhagolygon economaidd ansicr a oedd yn bodoli. Roedd rhai cwmnïau wedi cael eu hannog i dalu dyled i lawr er mwyn lleihau trosoledd. At hynny, roedd cwmnïau â sgôr credyd is yn wynebu anawsterau o ran cael mynediad at gredyd. Roedd tuedd a adroddwyd bod BBaChau yn gallu cael gaffael ar gredyd yn well ar gyfer cyfalaf gweithio neu brynu offer ond yn llai felly ar gyfer buddsoddi mewn eiddo neu gaffael corfforaethol.

³⁹ <https://www.bankofengland.co.uk/credit-conditions-survey/2022/2022-q4>

⁴⁰ <https://www.bankofengland.co.uk/agents-summary/2023/2023-q1>

Marchnadoedd Cyllid Busnesau Bach yn datgelu cynnydd mewn benthycia y llynedd

Datgelodd Marchnadoedd Cyllid Busnesau Bach 2023 Banc Busnes Prydain y bu cynnydd o 12.8% yn 2022 mewn benthycia gan fanciau i fusnesau bach gyda'r cyfanswm yn cyrraedd £65.1bn. Roedd yr adroddiad hefyd yn dangos bod bron i £36bn wedi'i fenthycy gan fanciau herwyr ac arbenigol yn ystod y flwyddyn, a bod y cyfanswm hwn yn fwy na'r hyn a fenthycwyd gan brif fanciau'r DU. Fodd bynnag, amlygodd yr adroddiad fod y galw am gyllid busnesau llai wedi gostwng gyda 33% o fusnesau bach yn defnyddio cyllid allanol yn Ch3 2022 o

gymharu â 44% yn yr un chwarter yn y flwyddyn flaenorol. Gan adlewyrchu amodau benthyciad llymach, y gyfradd llwyddiant ar gyfer y rhai a oedd yn ceisio cyllid oedd 64% yn 2022 o gymharu ag 80% yn y flwyddyn flaenorol.⁴¹

Datgelodd yr un adroddiad, er bod marchnadoedd ecwiti BBaCh y DU yn gryf ar ddechrau 2022, roedd eu twf wedi gostwng yn ystod y flwyddyn ond amcangyfrifir bod y cyfalaf cronol a fuddsoddwyd yn BBaCh y DU yn £14.8bn hyd at 2022 Ch3.

Cynnydd cyson yng nghostau benthycia

Mae Ffigur 5 yn datgelu cyfradd twf misol benthyciadau BBaCh a'r gyfradd llog ar fenthyciadau BBaCh yn seiliedig ar ddata Banc Lloegr.⁴² Mae cyfradd twf benthyciadau BBaChau wedi aros mewn tiriogaeth negyddol ers mis Medi 2021. Mae hyn yn cyd-fynd ag Arolwg Amodau Credyd 2022 Banc Lloegr Ch4 a ddatgelodd ostyngiad yn y galw am gyllid gan BBaChau. Mae'n debygol bod y galw am

fenthyciadau BBaCh hefyd yn cael eu hysgogi gan gyfraddau llog uchel. Mae'r rhain wedi cynyddu nawr am 16 mis yn olynol, o 2.65% ym mis Hydref 2021 i 6.47% ym mis Chwefror 2023.⁴³ Cododd Banc Lloegr Gyfradd y Banc 8 gwaith yn 2022 ac eisoes ddwywaith yn 2023 i leihau chwyddiant. Cyfradd gyfredol y Banc ym mis Mawrth 2023 yw 4.25%.

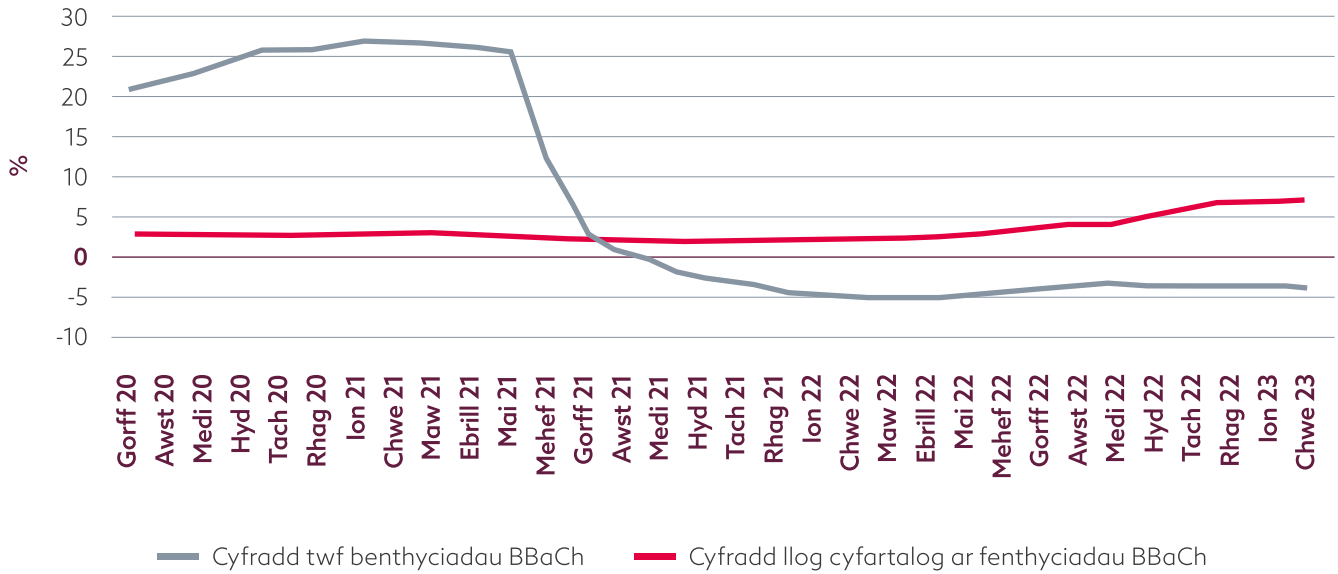
⁴¹ [Marchnadoedd Cyllid Busnesau Bach 2022/23 \(british-business-bank.co.uk\)](https://www.british-business-bank.co.uk/marchnadoedd-cyllid-busnesau-bach-2022/23)

⁴² Dyma gyfradd twf misol 12 mis sterling sefydliadau ariannol cyllidol a'r holl fenthyciadau arian tramor i fentrau bach a chanolig (yn y cant) wedi'u haddasu'n dymhorol. Cyfres Banc Lloegr RPMZO8M

⁴³ Cyfartaledd misol cyfradd llog sterling bwysoli ar gyfartaledd banciau preswyl y DU - benthyciadau eraill, cyfradd gyfnewidiol sy'n gysylltiedig â Chyfradd Banc (<3mth reset) i fentrau bach a chanolig (yn y cant) heb ei haddasu'n dymhorol. Cyfres Banc Lloegr CFMZ6HQ.

Ffigur 5.

Cyfradd twf benthyciadau BBaCh a chyfraddau llog ar fenthyciadau BBaCh

Gostyngiad mewn buddsoddiadau ariannol yn y DU

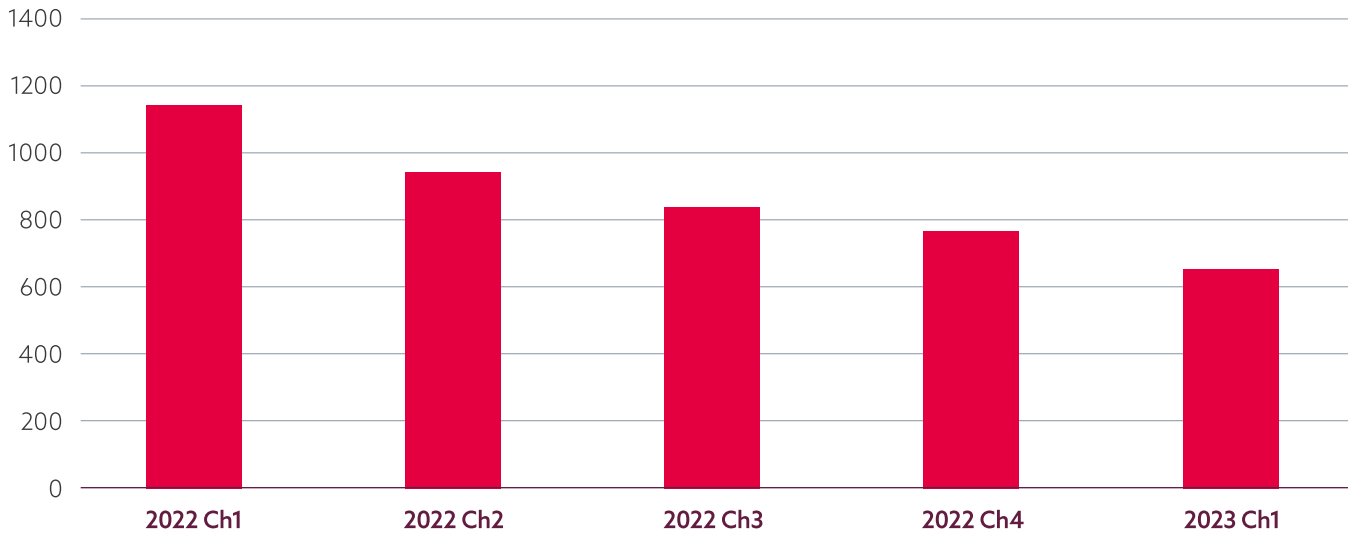
Mae set ddata Crunchbase yn darparu gwybodaeth fusnes am gwmnïau preifat a chyhoeddus ac yn cynnwys gwybodaeth am fuddsoddiadau. Mae Ffigur 6 yn dangos cyfanswm y buddsoddiadau ariannol (buddsoddiadau ecwiti preifat yn bennaf) yn

y DU rhwng 2022 Ch1 a 2023 Ch1.⁴⁴ Datgelodd y canlyniadau ostyngiad parhaus yn nifer y buddsoddiadau yn y DU am 5 chwarter yn olynol, o 1,143 i 628. Roedd 23 o fuddsoddiadau yng Nghaerdydd yn ystod y cyfnod hwnnw.

⁴⁴ Mae diffiniad o fathau ariannu o ddata Crunchbase ar gael yn: <https://support.crunchbase.com/hc/en-us/articles/115010458467-Glossary-of-Funding-Types>

Ffigur 6.

Nifer y buddsoddiadau ariannol yn y DU yn ôl Crunchbase

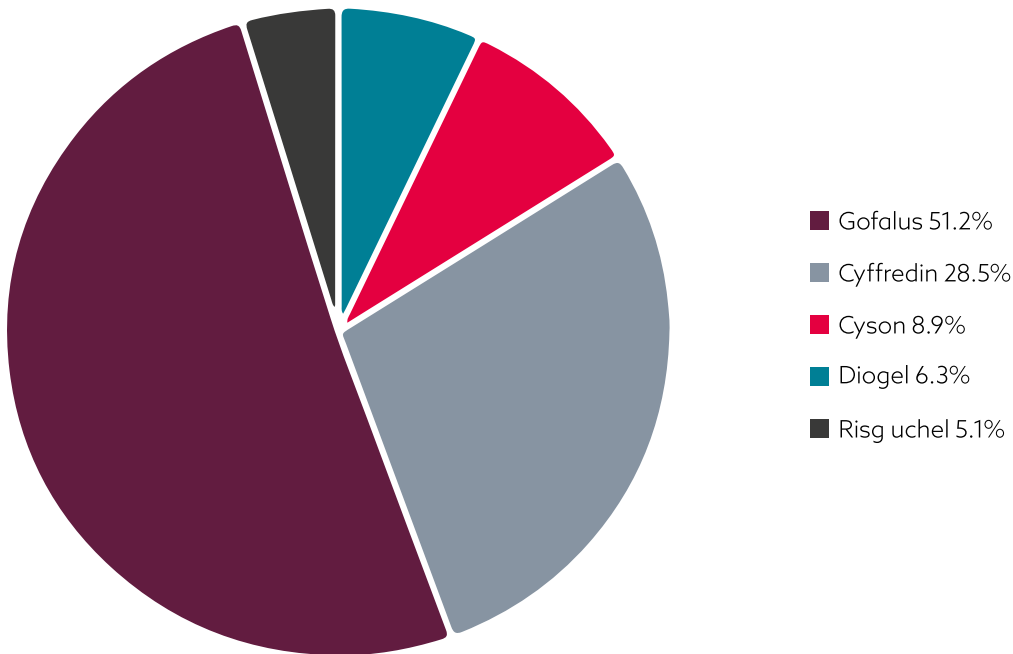
Ffynhonnell: Crunchbase.

Mae Ffigur 7 yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y risg credyd sy'n gysylltiedig â busnesau bach a chanolig yng Nghymru. Ym mis Ebrill 2023 archwiliwyd cronfa ddata Bureau van Dijk FAME ac roedd gwybodaeth sgôr credyd ar gael ar gyfer cyfanswm o 88,585 o gwmnïau BBaCh. Diffinnir risg credyd yma naill ai fel risg credyd Diogel, Cyson, Cyffredin, Gofalus neu Uchel. Mae'r tebygolrwydd y bydd cwmni sydd wedi'i restru'n Ddiogel yn methu o fewn y cyfnod cyfrifyddu nesaf tua 1%, mae cwmni sy'n cael ei raddio fel Cyffredin yn debygol o fethiant o tua 5%, tra gallai cwmni sydd â risg Uchel fod â thebygolrwydd o fethiant o hyd at 20% yn y cyfnod ariannol nesaf.

O'r cyfanswm o 88,585 o BBaChau Cymreig a nodwyd, roedd tua 45,369 (51.2%) yn perthyn i'r categori Gofalus, a graddiwyd 4,561 (5.1%) yn rhai risg Uchel (gweler Ffigur 7). Mae'r gyfran a amcangyfrifir fel risg Uchel wedi cynyddu o 4.8% ym mis Ionawr 2023. Mae'n parhau i fod yn anodd gyda'r data hwn i gymharu un cyfnod ag un arall ond mae'n ymddangos bod cyfanswm canran y cwmnïau mewn categori Gofalus a Risg Uchel cyfun wedi cynyddu o 55.7 % o'r cyfanswm ym mis Ionawr, i amcangyfrif o 56.3% ym mis Ebrill 2023.

Ffigur 7.

Crynodeb statws credyd BBaChau Cymru: % ym mhob categori risg (n=88,585) Ebrill 2023

Ffynhonnell: Yn deillio o chwiliad cronfa ddata FAME, Ebrill 12fed 2023.

Gostyngodd cyfran y BBaChau sy'n defnyddio cyllid allanol yn 2022 Ch4

Gofynnodd y Monitor Cyllid BBaChau i BBaChau am eu defnydd o gyllid allanol. Roedd cyfran y busnesau a ddefnyddiodd gyllid allanol yn 2022Ch4 yn 36% o gymharu â 43% ar draws pob maint a dosbarth busnes yn 2021. Yn Arolwg Ch4 2022 amcangyfrifwyd y gellid diffinio 48% o BBaChau fel rhai nad ydynt yn fenthyciwr parhaol. Aeth yr adroddiad ymlaen i ddatgelu bod amcangyfrif o 35% o BBaChau yn benthycia mwy na £25,000 ac amcangyfrifir bod 31% o BBaChau wedi chwistrellu arian

personol yn 2022, a oedd yn is na'r 37% a adroddwyd ar gyfer 2021. Dywedwyd bod BBaChau yn ofalus ynghylch cyllid a chydag amcangyfrif o 16% o BBaChau yn defnyddio cyllid allanol yn 2022 yn datgelu bod ganddynt bryderon am eu lefelau dyled. Amcangyfrifir bod 85% o BBaChau yn 2022 wedi adrodd bod eu cynlluniau cyllid yn seiliedig ar yr hyn y gallent ei fforddio. Yn y cyfamser, roedd tua 31% o BBaChau yn hapus i fenthycia i dyfu.

- Yn 2022/23 Ch3 gwnaeth Banc Datblygu Cymru 128 o fuddsoddiadau gwerth £31.5m a chynnydd sydyn yng ngwerth a nifer y buddsoddiadau ecwiti a wnaed.
- Mae buddsoddiadau a wnaed yn 2022/23 Ch3 wedi creu neu ddiogelu 734 o swyddi.
- Parhaodd y sector adeiladu i sicrhau'r gwerth uchaf o fuddsoddiadau yn Ch3 2022/23, sef £12.47m.
- Roedd y nifer uchaf o swyddi a grëwyd ac a ddiogelwyd gan fuddsoddiadau Banc Datblygu yn 2022/23 Ch3 mewn gweithgareddau proffesiynol, gwyddonol a thechnegol, ac yna cyfanwerthu a manwerthu.

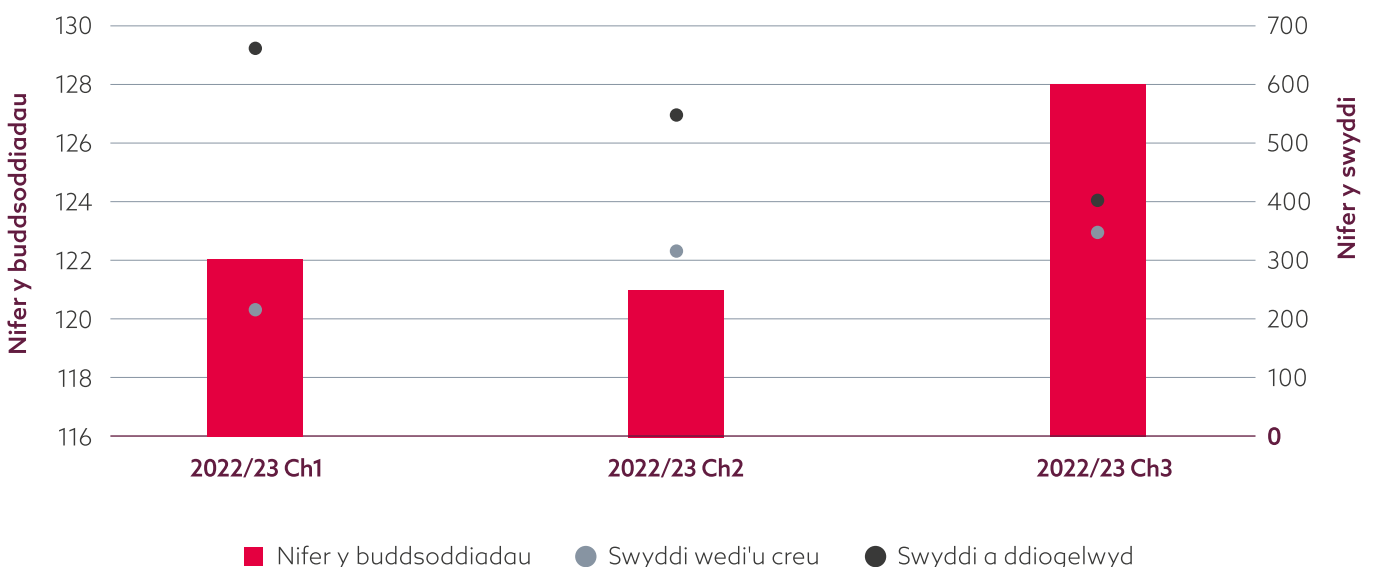
Yn nhrydydd chwarter 2022/23, gwnaeth Banc Datblygu Cymru gyfanswm o 128 o fuddsoddiadau, yn gysylltiedig â 734 o swyddi wedi'u creu a'u diogelu

Mae Ffigur 8 yn datgelu bod nifer y buddsoddiadau a wnaed gan y Banc Datblygu wedi cynyddu tua 6% yn y trydydd chwarter i 128. Mae hyn yn golygu bod y Banc Datblygu wedi gwneud 371 o

fuddsoddiadau yn ystod tri chwarter cyntaf 2022/23, sef cyfanswm o tua £86.4m. Mae'r tri chwarter cyntaf hefyd wedi gweld cyfanswm o 869 o swyddi amcangyfrifedig wedi'u creu a 1,596 pellach wedi'u diogelu.

Ffigur 8.

Nifer y buddsoddiadau a'r swyddi a grëwyd ac a ddiogelwyd, 2022/23 Ch1 - 2022/23 Ch3

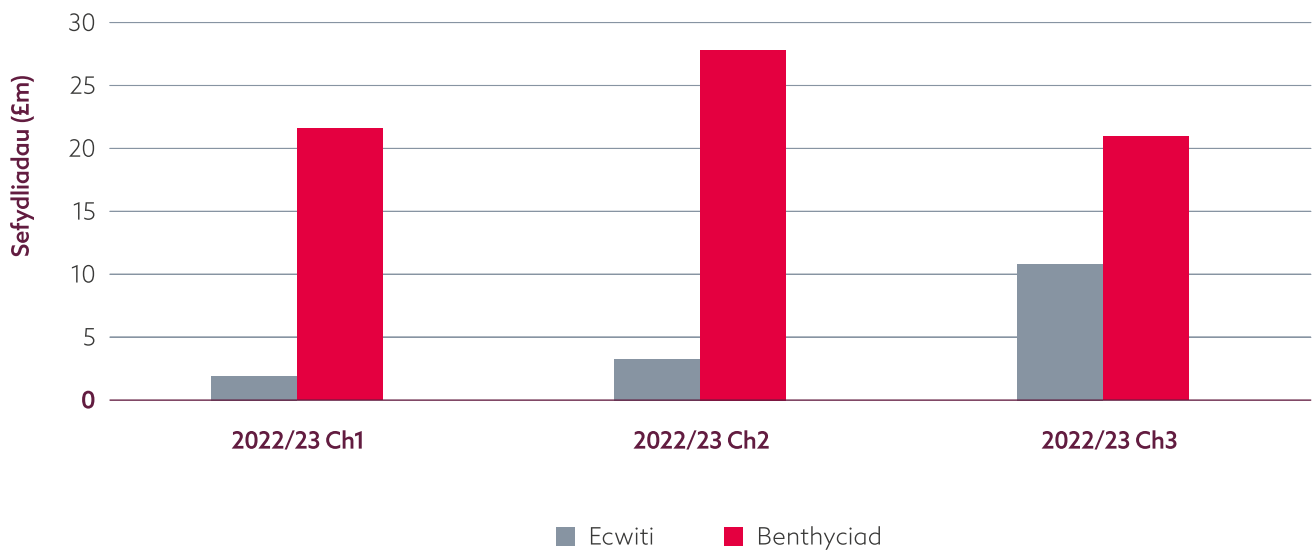

Cyfanswm gwerth y 128 o fuddsoddiadau a wnaed yn 2022/23 Ch3 oedd £31.5m

Gwerth cyfartalog pob buddsoddiad yn 2022/23 Ch3 oedd tua £246,000, ychydig yn is na'r cyfartaledd o £257,000 a adroddwyd ar gyfer 2022-23 Ch2. Dros y pedwar chwarter hyd at 2022/23 Ch3, gwerth cyfartalog y buddsoddiadau oedd £223,000.

Yn y trydydd chwarter (gweler Ffigur 9) o'i gymharu â'r ail chwarter gwelwyd cwmp yn swm y benthyciadau o £28m i £20.8m ond cynnydd sydyn yn y buddsoddiad ecwiti o £3.1m i £11m. Cyfanswm y buddsoddiad ecwiti yn ystod tri chwarter cyntaf 2022-23 yw £15.7m, a chyfanswm y benthyciadau oedd £71m.

Ffigur 9.
Gwerth buddsoddiadau yn ôl math (£m) 2022/23 Ch1 - 2022/23 Ch3

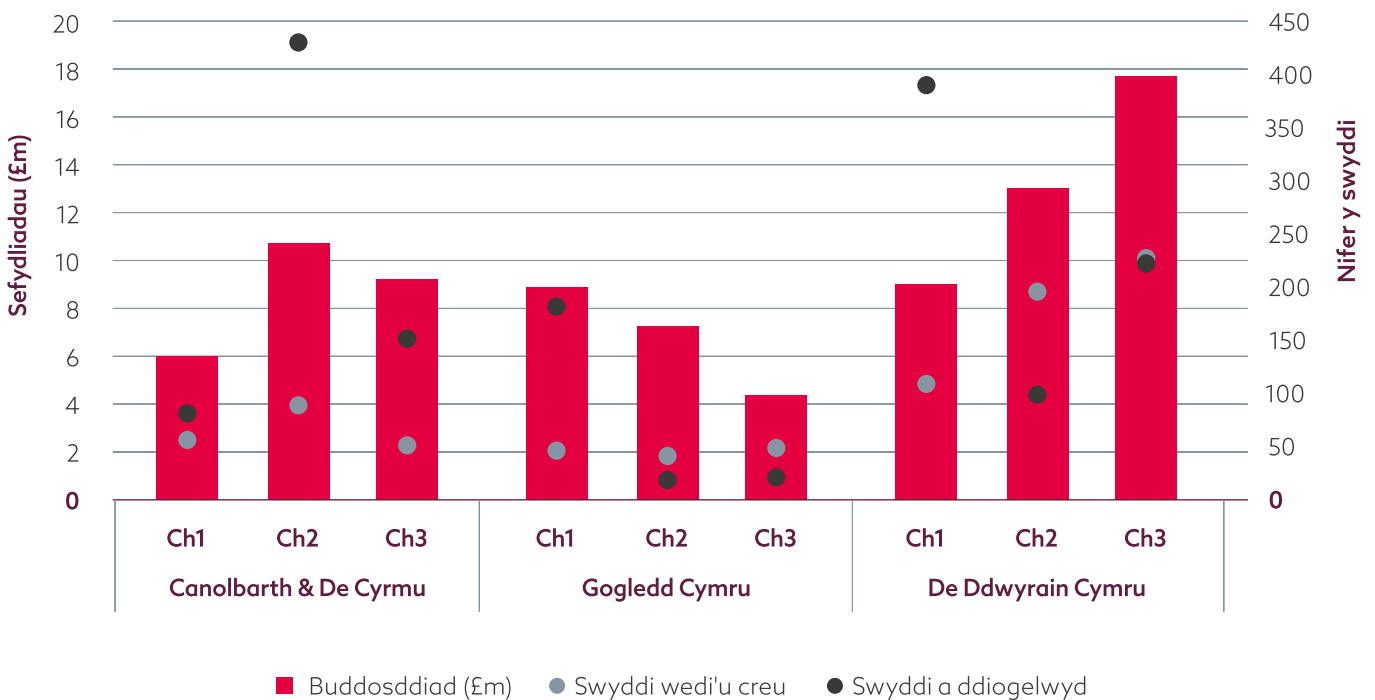
De ddwyrain Cymru yn gweld cynnydd sydyn mewn buddsoddiad yn y 3 chwarter cyntaf

Mae Ffigur 10 yn datgelu bod de ddwyrain Cymru wedi gweld cynnydd sydyn mewn buddsoddiad yn nhrydydd chwarter 2022/23. Cynyddodd buddsoddiad yn y de ddwyrain o £8.9m yn Ch1, i £13m yn Ch2 i £17.8m yn Ch3. Mae hyn yn golygu bod y de-ddwyrain wedi cyfrif am dros hanner cyfanswm y buddsoddiad yn y tri chwarter cyntaf. Rhanbarth de-ddwyrain Cymru sydd â'r boblogaeth fusnes uchaf, ac mae bob amser yn tueddu i ennill y gyfran fwyaf sylweddol o fuddsoddiadau Banc Datblygu. Mae gwerth buddsoddiadau yng ngogledd Cymru wedi gostwng o £8.8m yn Ch1 i £4.5m yn Ch3.

Er bod y buddsoddiadau a wnaed gan y Banc Datblygu yn 2022/23 Ch3 wedi creu'r nifer uchaf o swyddi newydd ac wedi'u diogelu yn y de ddwyrain, mae Ffigur 10 yn datgelu bod dros 200 o swyddi wedi'u creu a'u diogelu hefyd yng nghanolbarth a de-orllewin Cymru. Yn wir, dros dri chwarter cyntaf y flwyddyn ariannol hon, mae canolbarth a de-orllewin Cymru wedi gweld creu a diogelu 851 o swyddi o fuddsoddiadau'r Banc Datblygu, o gymharu â 1,248 yn rhanbarth llawer mwy de ddwyrain Cymru. Mae dadansoddi buddsoddiadau yn chwarterol yn anochel yn golygu y gall ffigurau ar gyfer unrhyw chwarter unigol gael eu dylanwadu gan un neu ddau o gytundebau buddsoddi mawr yn ystod y cyfnod.

Ffigur 10.

Buddsoddiad a swyddi a grëwyd ac a ddiogelwyd yn ôl lleoliad, 2022/23 Ch1 i Ch3

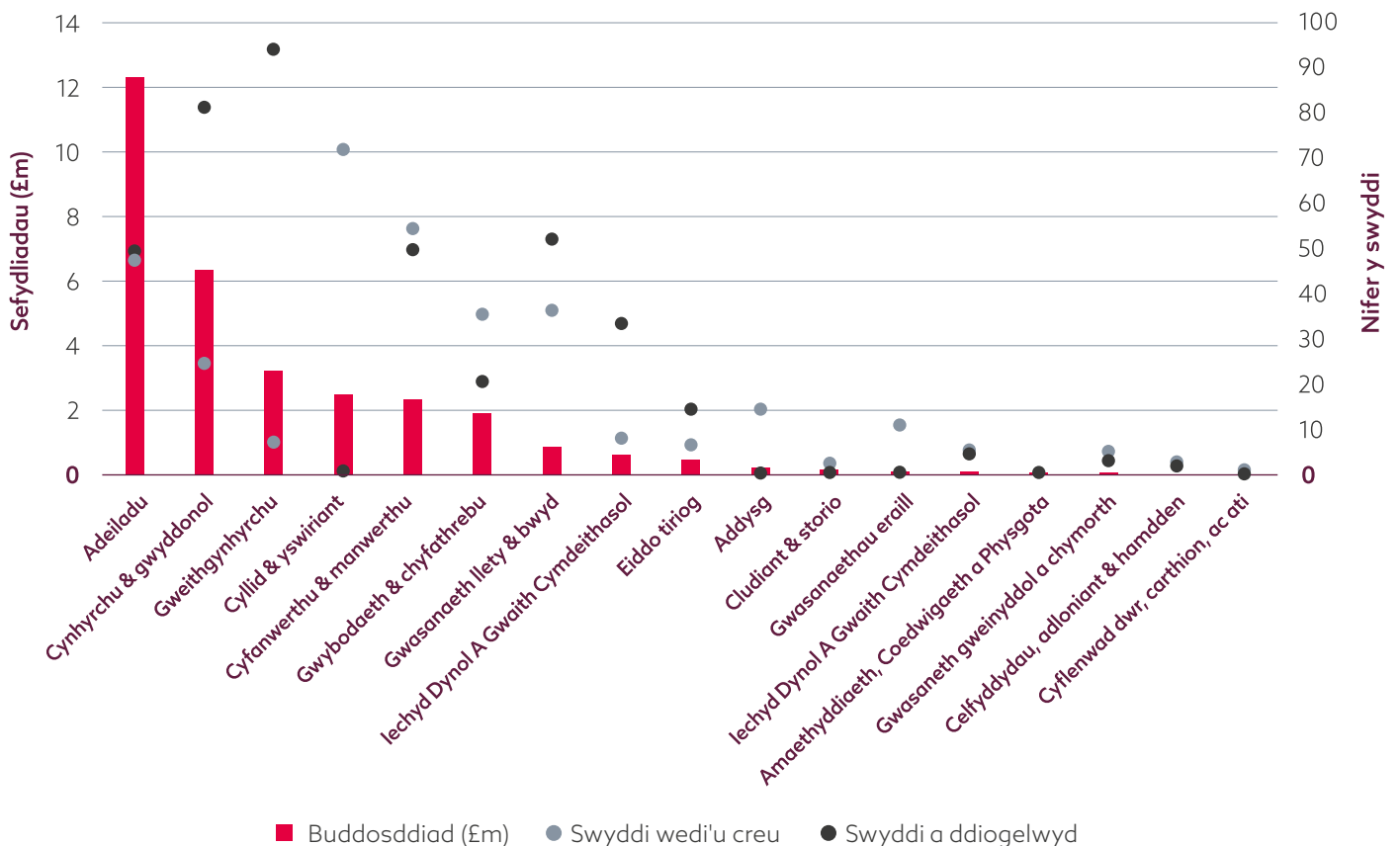
Yn 2022/23 Ch3 roedd cyfanswm y nifer uchaf o swyddi a gafodd eu creu a'u diogelu mewn cyfanwerthu a manwerthu

Mae Ffigur 11 yn dangos dosbarthiad y diwydiant o fuddsoddiadau Banc Datblygu a'r swyddi cysylltiedig a grëwyd ac a ddiogelwyd. Derbyniodd y sector adeiladu y lefelau uchaf o fuddsoddiad yn Ch3 2022/23, sef £12.5m neu ychydig o dan 40% o gyfanswm buddsoddiad Ch3 o £31.5m. Fel y nodwyd mewn Adroddiadau chwarterol blaenorol, daw cyfran o'r buddsoddiadau hyn o gronfeydd cysylltiedig ag eiddo (lle nad yw swyddi'n ddangosydd perfformiad allweddol). Er gwaethaf hyn roedd buddsoddiadau'r sector Adeiladu yn Ch3 yn gysylltiedig â 96 o swyddi wedi'u creu a'u diogelu. Roedd yr ail sector mwyaf i dderbyn buddsoddiad yn Ch3 yn y

gwasanaethau Proffesiynol a Gwyddonol (£6.4m neu 20% o gyfanswm Ch3, ac yn gysylltiedig â 106 o swyddi a grëwyd ac a ddiogelwyd).

Roedd y nifer uchaf o swyddi a grëwyd ac a ddiogelwyd o fuddsoddiadau'r Banc Datblygu a wnaed yn 2022/23 Ch3 mewn gweithgareddau proffesiynol, gwyddonol a thechnegol (106 o swyddi wedi'u creu a'u diogelu rhag £6.4m o fuddsoddiad) ac yna busnesau masnach cyfanwerthu a manwerthu (104 o swyddi wedi'u creu neu wedi'i ddiogelu rhag buddsoddiad o £2.4m). Roedd nifer gymharol uchel o swyddi wedi'u diogelu (93) ym maes gweithgynhyrchu yn 2022/23 Ch3.

Ffigur 11.
Buddsoddiad a chyflogaeth gysylltiedig fesul diwydiant 2022/23 Ch3

Mae'r Adroddiad chwarterol hwn yn awgrymu bod amodau heriol yn parhau i BBaChau yng Nghymru a bod pwysau ar gostau yn thema barhaus. Fodd bynnag, efallai y bydd busnesau'n cael rhywfaint o gysur o'r gostyngiad disgwylidig mewn pwysau chwyddiant yn yr economi drwy'r flwyddyn hon, a gobeithio y bydd rhagolygon twf gwell yng Nghymru a'r DU yn 2024 a 2025. Bydd yn bwysig yn ystod 2023 olrhain yn ofalus yr hyn sy'n digwydd i fuddsoddiad busnes yn economi Cymru, yn enwedig drwy fewnfuddsoddi. Mae marchnadoedd llafur yn economi Cymru wedi aros yn gymharol gryf gyda chynnydd cyffredinol mewn cyflogaeth cyflogres yn y flwyddyn hyd at Chwefror 2023. At hynny, roedd CDG y DU erbyn mis Ionawr yn uwch na lefelau cyn-Covid. Fodd bynnag, erys y rhagolwg cyffredinol ar gyfer twf CDG is yn 2023 ar gyfer economi'r DU a disgwylir iddo gael ei ailadrodd yn economi Cymru.

Mae'r Adroddiad chwarterol yn datgelu peth anogaeth yn chwarter olaf y llynedd gan nad yw hyder busnesau yng Nghymru wedi gostwng i'r un lefelau ag a welir mewn rhannau eraill, sy'n nodweddiadol fwy llewyrchus, o economi'r DU. Mae'n galonogol hefyd bod gostyngiadau yn yr achosion o ansolfedd busnes, a gyda'r Monitor Cyllid BBaChau yn nodi yn 2022 Ch4 bod 40% o BBaChau yn disgwyl gweld twf yn 2023. Er y nodir hyn, mae ein data ar gyfer

Cymru yn awgrymu bod cyfran ychydig yn uwch o BBaChau wedi mynd i mewn i'r Categoriâu Gofalus a risg credyd uchel, ac unwaith eto bydd yn ddi-ddorol sylwi i ba raddau y mae hyn yn trosi i gynnydd mewn achosion o ansolfedd a datodiad yng Nghymru yn ystod y flwyddyn.

Mae digwyddiadau diweddar yn dangos i ba raddau y mae digwyddiadau ehangach y DU a byd-eang yn parhau i effeithio ar economi fach agored Cymru, ond gyda'r cyfnod 2022/23 yn datgelu rhywfaint o gadernid yn yr economi leol, yn enwedig o ran cryfder marchnadoedd llafur a gwaith cynnal allbwn diwydiant. Erys heriau gwirioneddol i ddatblygiad economi Cymru, yn enwedig o ran gwella cynhyrchiant a chynyddu buddsoddiad busnes mewn ymchwil a datblygu, a bydd hyn yn destun adroddiad Dirnad Economi Cymru yn y dyfodol yn ddiweddarach eleni. Ymddengys hefyd fod heriau o'n blaenau wrth ddatblygu seilwaith a ariennir yn gyhoeddus sy'n cefnogi holl BBaChau Cymru a chydag arian cyfyngedig iawn ar gael yn yr hinsawdd economaidd bresennol.

Felly, casgliad cyffredinol yr Adroddiad chwarterol hwn yw bod yna rai arwyddion calonogol o ran hyder BBaCh ond mae'r amodau economaidd sy'n wynebu BBaChau Cymru yn dal i fod yn fregus.

Mae rhai ffigurau a adroddwyd yn yr Adroddiadau chwarterol yn newid yn eithaf cyflym. I'r darlennydd, mae'r atodiad hwn yn darparu dolenni gwe at yr ystadegau sy'n cael eu diweddarau'n aml fel y gellir cael diweddariadau cyn yr Adroddiad chwarterol nesaf.

Diweddariadau CDG y DU:

<https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpfirstquarterlyestimateuk/latest>

Dadansoddiad o farchnad lafur y DU:

<https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes>

Data marchnad lafur ranbarthol y DU:

<https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/datasets/nationallabourmarketsummarybyregions01>

Dirnad Economi Cymru Economic Intelligence Wales

bancdatblygu.cymru
developmentbank.wales

Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Wales Plc) yw cwmni daliannol Grŵp sy'n masnachu fel Banc Datblygu Cymru. Mae'r Grŵp yn cynnwys nifer o is-gwmnïau sydd wedi'u cofrestru ag enwau gan gynnwys y blaenlythrennau BDC / DBW. Mae Banc Datblygu Cymru ccc yn gwmni cyllid datblygu sy'n eiddo'n gyfan gwbl i Weinidogion Cymru ac nid yw wedi'i awdurdodi na'i rheoleiddio gan yr Awdurdod Rheoleiddio Darbodus (ARhD) na'r Awdurdod Ymddygiad Ariannol (AYA). Mae gan Banc Datblygu Cymru (Development Bank of Wales Plc) dri is-gwmni sydd wedi'u hawdurdodi a'u rheoleiddio gan yr AYA. Sylwch nad yw Banc Datblygu Cymru ccc nac unrhyw un o'i is-gwmnïau yn sefydliadau bancio nac yn gweithredu felly. Mae hyn yn golygu na all unrhyw un o endidau'r grŵp dderbyn blaendaliadau gan y cyhoedd. Mae siart strwythur cyfreithiol cyflawn ar gyfer Banc Datblygu Cymru ccc ar gael yn bancdatblygu.cymru